

INSTYTUCJA KULTURY
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO



MAŁOPOLSKA

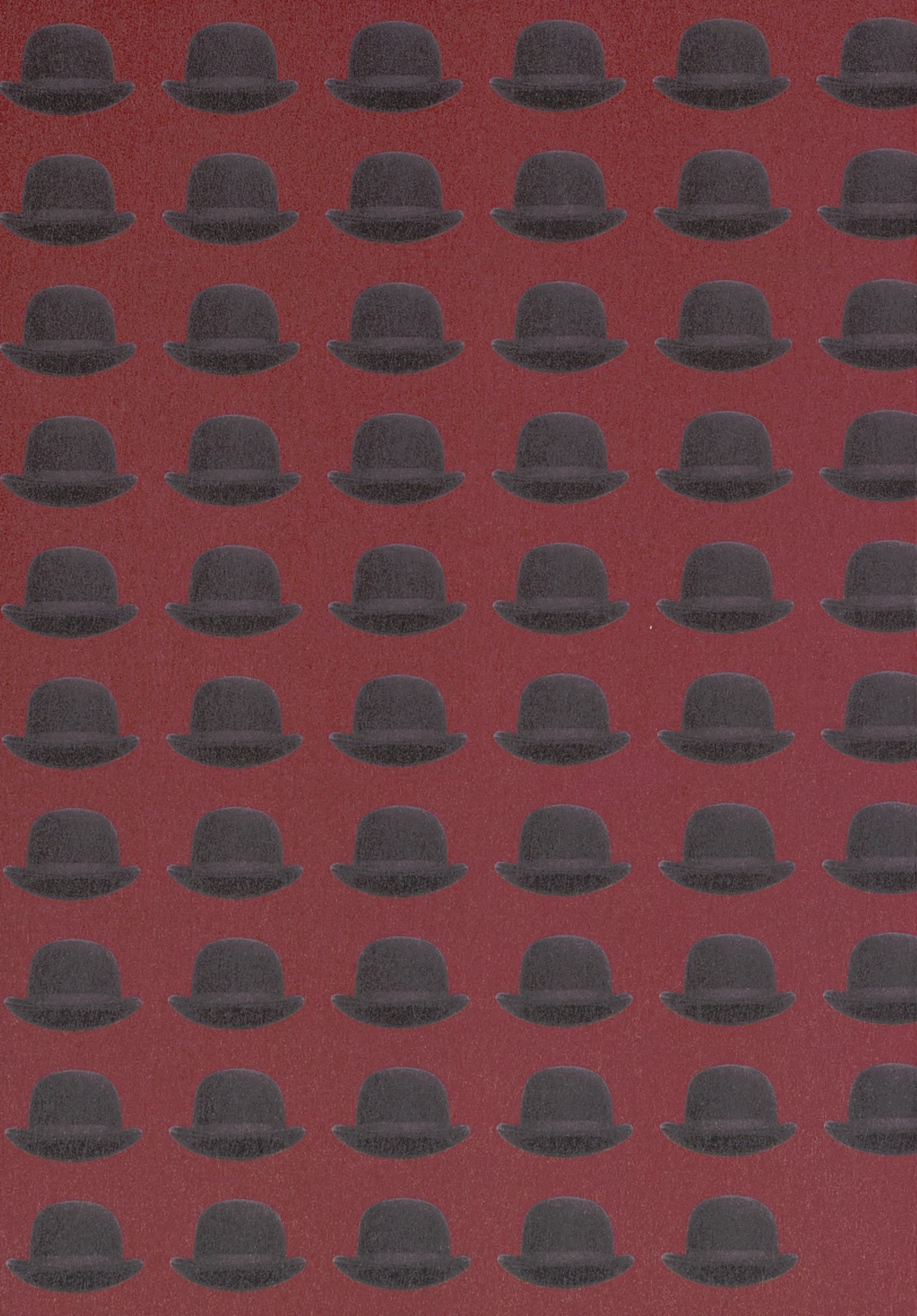


Karol Szymanowski

LOTERIA NA MĘŻÓW

CZYLI NARZECZONY NR 69

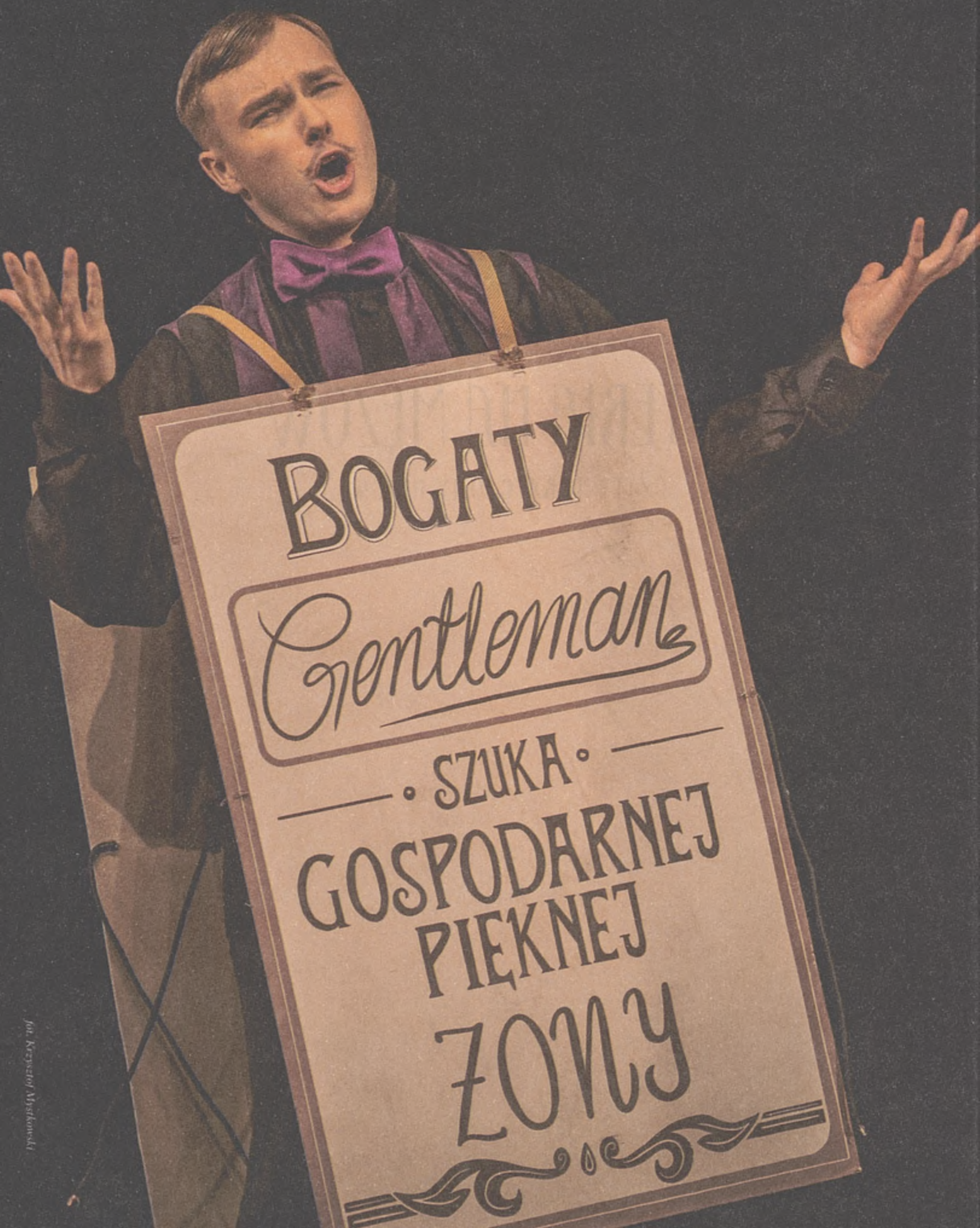




Karol Szymanowski

LOTERIA NA MĘŻÓW

CZYLI NARZECZONY NR 69



BOGATY

Gentleman

• SZUKA •

GOSPODARNEJ
PIEKNEJ

ZONY



Karol Szymanowski

LOTERIA NA MĘŻÓW

CZYLI NARZECZONY NR 69



INSTYTUCJA KULTURY
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO



fot. Krzysztof Mystkowski

Szanowni Państwo,

w repertuarze Opery Krakowskiej znalazło się wyjątkowe dzieło jednego z najwybitniejszych kompozytorów polskich – Karola Szymanowskiego. „Loteria na mężów, czyli narzeczony nr 69” należy do najbardziej zaskakujących i niedocenionych utworów w dorobku kompozytora.

Mam nadzieję, że dla wszystkich melomanów, a w szczególności wielbicieli talentu Karola Szymanowskiego, będzie to prawdziwa uczta muzyczna. Z pewnością przekonają się Państwo, że artysta znakomicie odnalazł się w konwencji operetki z jej lekką, melodyjną muzyką i komediową akcją, która potrafi wciągnąć widzów w świat zabawy oraz śmiechu, a także świetnie sprawdza się na scenie. Urozmaicona, w wielu momentach porywająca, muzyka „Loterii...” i perypetie bohaterów, niewątpliwie Państwa oczarują i wprowadzą w wesoły nastrój. Jestem przekonana, że z przyjemnością posłuchają Państwo tanecznych kompozycji w świetnym wykonaniu naszych wybitnych artystów. Szczególnie zachęcam do obejrzenia tego widowiskowego dzieła.

Wierzę, że w bogatym repertuarze Opery Krakowskiej obejmującym już kilkadziesiąt inscenizacji oraz setki wydarzeń i projektów, „Loteria na Mężów...” pozostanie spektaklem jedynym w swoim gatunku, który w operetkowym stylu wnosi na scenę radość i muzyczną świeżość, a zarazem w lekkiej formie prezentuje bogactwo międzyludzkich relacji i emocji. Mam nadzieję, że spektakl pozwoli Państwu na oderwanie się od codzienności, a przede wszystkim dostarczy wielu wspaniałych wrażeń artystycznych.

fot. LMWM



Iwona Gibas

Członek Zarządu Województwa Małopolskiego



fot. Krzysztof Mystkowski

**Szanowni Państwo,
Drodzy Melomani,**

operetka „Loteria na mężów, czyli narzeczony nr 69” Karola Szymanowskiego wzbudza zrozumiałe zainteresowanie i ciekawość m.in. ze względu na okoliczności powstania zaskakująco nietypowego dla kompozytora dzieła oraz zaginionego libretta, którego brak umożliwia nadanie nowej treści partii mówionej w utworze, dostosowując się do zachowanej warstwy muzycznej.

Teksty łączące poszczególne numery muzyczne, całkowicie inne od premierowego wykonania scenicznego operetki w 2007 roku, przygotowanego zresztą także przez Operę Krakowską, opracował Wojciech Tomczyk, nadając jej wyraźnej lekkości i finezji.

16 numerowa kompozycja pełna żywych melodii, ujmujących duetów, kupletów, walca wiedeńskiego, amerykańskiego cake walk przy charakterystycznej dla Karola Szymanowskiego harmonii i bogatej polifonii, pozostała bez zmian.

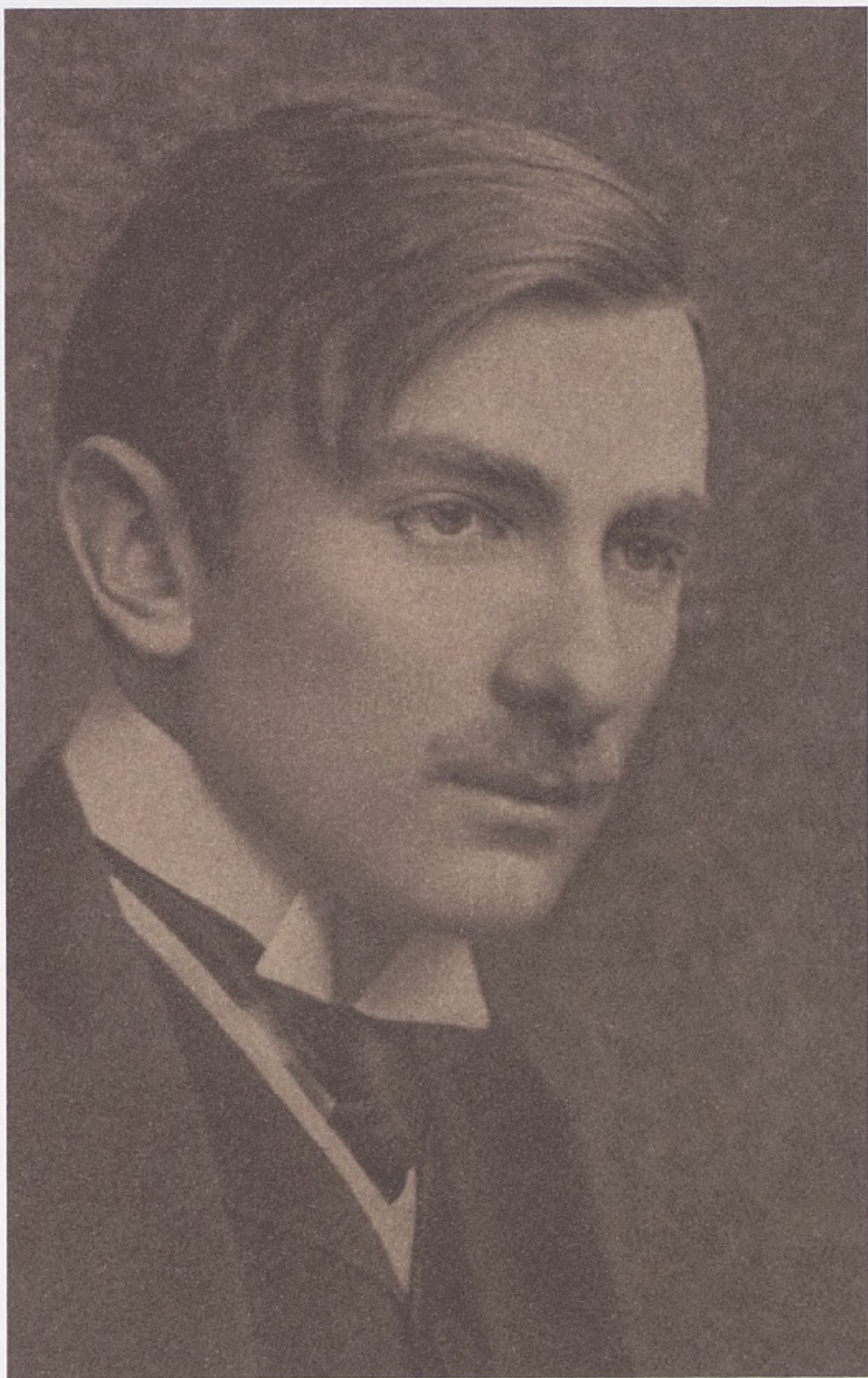
Ogromnie się cieszę, że na deskach naszego teatru prezentujemy dzieło z polskiego repertuaru tak wybitnego kompozytora, które może być ciekawe nie tylko dla melomanów z Krakowa, naszego regionu czy kraju, ale z zagranicy. Na takie zainteresowanie wskazują obok polskich właśnie zagraniczni recenzenci w swoich entuzjastycznych opiniach, które ukazały się po wykonaniu operetki podczas Baltic Opera Festival 2023. Ufam, że nasza produkcja się Państwu spodoba i dostarczy niezapomnianych, także humorystycznych wrażeń!

Z wyrazami szacunku i sympatii

fol. Andrei Kotelnikov



prof. dr hab.
Piotr Sułkowski
Dyrektor Opery Krakowskiej



fot. Wikimedia Commons CC Zero

SPIS TREŚCI

<i>Słowo Iwony Gibas Członka Zarządu Województwa Małopolskiego</i>	5
<i>Słowo prof. dr. hab. Piotra Sułkowskiego Dyrektora Opery Krakowskiej</i>	7
Realizatorzy	12
Obsada	13
Produkcja	14
Streszczenie	15
Bartosz Dąbrowski <i>Romans z podkasaną muzą</i>	17
Biogramy realizatorów	25
Kod QR do libretto	34



Wydawca: Opera Krakowska, Kraków 2023

Redakcja: Opera Krakowska

Projekt graficzny i skład: Delikatesy i Frykasy

Projekt plakatu: Małgorzata Biel

Fotografie ze spektaklu: Krzysztof Mystkowski

Tłumaczenie: Biuro tłumaczeń „PAROLA”

ISBN 978-83-952746-4-0



Karol Szymanowski

LOTERIA NA MĘŻÓW

CZYLI NARZECZONY NR 69

OPERETKA W TRZECH AKTACH

Libretto

Julian Krzewiński-Maszyński

Wojciech Tomczyk

REALIZATORZY

Kierownictwo muzyczne	Piotr Sułkowski
Reżyseria	Marcin Sławiński
Libretto	Julian Krzewiński-Maszyński Wojciech Tomczyk
Scenografia	Natalia Kitamikado
Kostiumy	Izabela Chełkowska-Wolczyńska
Choreografia	Jarosław Staniek Katarzyna Zielonka
Dyrygent	Piotr Sułkowski
Dyrygent-rezydent	Miłosz Korpol
Reżyseria światła	Ada Bystrzycka
Przygotowanie chóru	Janusz Wierzgacz
Multimedia	Stanisław Zaleski
Efekty dźwiękowe	Jędrzej Rusin
Asystent reżysera	Mateusz Makselon
Asystent kierownika muzycznego	Joachim Kołpanowicz Miłosz Korpol
Asystent choreografa	Gabriela Kubacka
Asystent kostiumologa	Adela Bukowy
Inspicjent	Justyna Jarocka-Lejzak Agnieszka Sztencel
Sufler	Maria Mitkowska Dorota Sawka

OBSADA

Tobiasz Helgoland	Janusz Dębowski, Tomasz Kuk
Charly	Krzysztof Kozarek, Szymon Raczkowski, Jacek Wróbel
Darly	Jarosław Bielecki, Adrian Domarecki
Sherlock Holmes, Djep	Piotr Maciejowski, Adam Sobierajski
Impresario	Stepan Drobit, Sebastian Marszałowicz
Hercules Poirot, Druciarz	Jakub Foltak
Williams	Michał Kutnik, Damian Wilma
Jack	Wołodymyr Pańkiw, Łukasz Lelek
Pani Troodwood	Magdalena Barylak, Karin Wiktor-Kałużka
Sara	Zuzanna Caban, Justyna Khil, Paula Maciołek
Miss Huck	Justyna Bluj, Agnieszka Częstka-Niezgódka, Agnieszka Kuk
Molly	Agata Flondro, Laura Wąsek
Ketty	Zuzanna Caban, Paula Maciołek, Teresa Marut
Fanny	Aleksandra Oskroba, Magdalena Stefaniak, Anna Wodyńska-Piętka
Lotti	Martyna Dwojak, Paulina Stach-Pluskowska
Mimi	Jolanta Leśniak, Emilia Robczak

Orkiestra i Chór Opery Krakowskiej

PRODUKCJA

Produkcja	Opera Krakowska
Prapremiera światowa	Scena Operowa Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie 05.11.2007
Premiera w ramach Baltic Opera Festival	Opera Bałtycka w Gdańsku 14.07.2023
Premiera w Operze Krakowskiej	17.11.2023

STRESZCZENIE

Akt 1

Jest rok 1908. W pewnym amerykańskim mieście szerzy się dziwna przypadłość – rośnie liczba osób niezamężnych. Zrozpaczone członkinie Klubu Starych Panien i zadowoleni z sytuacji członkowie Klubu Wesołych Wdowców obserwują działania Impresaria organizującego w czasie festynu loterię, w której główną nagrodą dla szczęśliwej zwyciężczyni będzie kandydat na męża. Miss Huck, przewodnicząca Klubu Starych Panien, chce, by jej siostrzenica, 24-letnia, zagrożona już staropanieństwem Sara Troodwood, wzięła w niej udział. Sara uważa, że nie da się wylosować miłości. Jednak bez posagu trudno jest wyjść za mąż, planuje więc wraz koleżankami napaść na bank. W międzyczasie przybywają fotografowie Charly i Darly, synowie Tobiasza Helgoland. Przypadkowe spotkanie Darly'ego i Sary rodzi w ich sercach gwałtowną miłość. Zgubiona przez Darly'ego czapka staje się dla Sary pantofelkiem z bajki o Kopciuszku, dzięki któremu ma nadzieję odnaleźć młodzieńca. Darly marzy o małżeństwie, a zatwardziały kawaler Charly uważa, że brat stracił nie tylko czapkę, ale i głowę.

Akt 2

Tobiasz Helgoland także pragnie znaleźć żonę, a Miss Huck męża – wydają się sobie idealnymi kandydatami. Sara zakłada czapkę Darly'ego na głowy różnych mężczyzn, ale nie może odnaleźć jej właściciela. W międzyczasie narzeczony, którego wylosowała Sara, ucieka, a Impresario loterii na mężów okazuje się oszustem. Pojawiają się tropiący naciągacza detektywi – Holmes i Poirot. W końcu Sara dzięki czapce odnajduje Darly'ego. Całują się, a obserwujący to Helgoland i Miss Huck stwierdzają, że pobity został rekord Ameryki w długości pocałunku.

Akt 3

Sara i koleżanki realizują swój plan napadu na bank. Impresario loterii na mężów zostaje aresztowany pod zarzutem wyciągania pieniędzy od naiwnych kobiet. Aby nie skończyć w więzieniu, proponuje detektywom założenie spółki – oni będą łapać mężczyzn, którzy zeszli na złą drogę, a on wystawiać ich jako nagrodę na loterii dla samotnych kobiet, czyli kara małżeństwa zamiast kary więzienia. Zyski będą sprawiedliwie dzielić. Napad na bank powiódł się, Sara i przyjaciółki cieszą się łupem, ale na ich tropie są już detektywi. Jednak sprytny wybieg Sary kieruje podejrzenia w inną stronę. Następuje szczęśliwy koniec – Miss Huck i pan Helgoland oraz Sara i Darly zaręczają się, a zaprzysięgły kawaler Charly zaczyna myśleć o zmianie stanu cywilnego.

Bartosz Dąbrowski

ROMANS Z PODKASANĄ MUZĄ

O peretka *Loteria na mężów, czyli narzeczony nr 69* należy do najbardziej zaskakujących i niedocenionych utworów w dorobku Karola Szymanowskiego, głównie z powodu nieco pogmatwanych okoliczności towarzyszących jej powstaniu i późniejszych losów partytury. Choć dwudziestosiedmioletni muzyk ukończył ją późną jesienią 1909 roku, z nie do końca jasnych powodów postanowił odłożyć sprawę jej wydania tak, że przez blisko stulecie była dziełem niemal zupełnie nieznanym – jej światowa premiera odbyła się dopiero w 2007 roku w Operze Krakowskiej (reż. Józef Opalski, oprac. Wojciech Graniczewski), a dostępne wcześniej fragmenty krótkich nagrań (np. pod batutą Grzegorza Fitelberga z 1952 roku) należały do absolutnych rarytasów. Dość powiedzieć, że wyciąg fortepianowy opublikowano dopiero w roku 1998, a partyturę całości już po premierze w roku 2012.

Długotrwała nieobecność *Loterii* na operowych scenach i salach koncertowych z pewnością przesądziła o tym, że początkowo postrzegano ją bardziej jako rodzaj intrygującej ciekawostki niż pełnoprawną kompozycję Szymanowskiego. Im dłużej jednak obcujemy z tym małym arcydziełem, tym bardziej doceniamy jego piękno.

Z gatunkiem operetki Szymanowskiego łączyły związki głębsze i znacznie bardziej intymne, niż zwykło się na ogół przyjmować, uznając jego młodzieńcze dzieło za marginalny i nieco wstydlivy wybryk artysty, który trochę z potrzeby, a po części z pragnienia popularności wdał się w krót-

ki romans z frywolnie podkasaną muzą. Tymczasem operetka zdawała się pociągać kompozytora również z innego ważnego powodu: poza bogactwem humoru odpowiadała skłonności do żartobliwego kojarzenia ze sobą estetycznych własności pozornie niedopasowanych lub przeciwstawnych. Była zatem dla Szymanowskiego gatunkową formą, pozwalającą jednocześnie dać folgę jego zamiłowaniu do muzycznej parodii, groteski i pastiszu, jak i wymarzoną „teatralną maszyną” – jak wtedy mawiano – służącą do wyrażenia wybujałego liryzmu tego bądź co bądź urodzonego melodysty.

Dzieło Szymanowskiego nie było zatem przygodnym utworem, napisanym wyłącznie dla poratowania rozpaczliwego stanu finansów po jednej z dłuższych zagranicznych podróży, ale także wyrafinowaną muzycznie komedią i artystycznym laboratorium, w którym, jak zaraz zobaczymy, objawiły się bardzo ważne cechy jego osobowości. Było także, o czym nieczęsto się pamięta, pierwszym w pełni udanym dziełem scenicznym kompozytora, znacznie chyba nawet bliższym sercu niż, jak można przypuszczać, jego późniejsza o cztery lata *Hagith* (1913).

Być może dlatego, że partytura *Loterii* nigdy nie została uwzględniona przez samego muzyka w spisie jego opusów i długo pozostawała niewydana, funkcjonując w pamięci jako marginalne kuriozum lub rodzaj przypisu, zwykle nie starano się jej łączyć z głównym nurtem biografii kompozytora. Prawdopodobnie z tego powodu nie podkreślano, jak praca nad tym dziełem pomogła Szymanowskiemu w pokonaniu pierwszego poważnego kryzysu twórczego, kiedy w drugiej połowie 1907 roku, po początkowych sukcesach związanych z koncertami Spółki Nakładowej Młodych Kompozytorów Polskich, natrafił na trudności podczas komponowania nieukończonej ostatecznie *I Symfonii f-moll* op. 15 i również zarzuconego *Tria fortepianowego* na fortepian, skrzypce i wiolonczelę. W tym okresie dotkliwej „bessy” i artystycznego kryzysu, naznaczony głosami nieżyczliwej krytyki, brakiem energii oraz konfliktami w obrębie Spółki, kompozytor szukał sposobu, który pozwoliłby mu pokonać depresję i oddalić trawiące go poczucie impasu, ale także – jak zauważył Zdzisław Jachimecki – umożliwiłby ujawnienie się szerszemu audytorium.

W zamyśle Szymanowskiego w wyrwaniu się z marazmu miał pomóc grudniowy wyjazd do liguryjskiego uzdrowiska Nervi w północnych Włoszech, do którego artysta dotarł jednak dopiero na początku lutego 1908 roku, gdyż wcześniej zatrzymał się na trzy tygodnie w Wiedniu, gdzie spotkał się z Grzegorzem Fitelbergiem, przyjacielem i głównym animatorem Spółki. To właśnie podczas pobytu nad Dunajem, wśród rozmów dotyczących przyszłych planów i prawdopodobnie pod wrażeniem niezwykłych sukcesów scenicznych takich operetek, jak *Księżniczka dolara* Leo Falla oraz *Czar walca* Oscara Strausa – a także z niebłahaego powodu przepuszczenia przez przyjaciół niemałych pieniędzy – wyłonił się projekt wspólnego skomponowania podobnego, szlagierowego dzieła. Dodatkowym atutem tworzenia „lekkiej” muzyki mogła być pozorna łatwość jej komponowania, a także mało znany fakt, że w ówczesnym Wiedniu, będącym dla świata operetki odpowiednikiem dzisiejszego Hollywood, była ona synonimem nowoczesności, sposobnością do osiągnięcia lukratywnego sukcesu i przepustką do globalnej sławy.

Nic zatem dziwnego, że pod wrażeniem sukcesów wiedeńskiej operetki, Szymanowski powrócił do pomysłu „robienia kariery” niemal natychmiast po przyjeździe do kraju w kwietniu 1908 roku i już na początku maja donosił Fitelbergowi ze Lwowa, że zdobył dwa operetkowe libretta. Ze wspomnień Jachimeckiego wiadomo, że w tym krótkim czasie nie tylko zbliżył się do operetkowego środowiska teatru lwowskiego i za pośrednictwem tenora Michała Prawdzica-Laymana poznał się z młodym komikiem Julianem Maszyńskim, występującym pod pseudonimem Krzewiński, który w niedługim czasie dostarczył mu libretto o pierwotnym tytule *Główna wygrana*, ale także – że przez dwa miesiące intensywnie pracował nad partyturą, komponując kilka wybranych scen, na tyle szybko, że zdążył je przedstawić autorowi libretta jeszcze przed wakacyjnym wyjazdem do Tymoszwówki.

Wkrótce po powrocie na wieś entuzjazm Szymanowskiego osłabł z racji braku zaangażowania Fitelberga, który zupełnie nie palił się do wspólnego

projektu i nie przyjął propozycji spędzenia lata nad operetką, decydując się raczej w tym czasie na podjęcie skutecznych usiłowań pozyskania posady dyrygenta Filharmonii Warszawskiej. Sprawa ukończenia operetki skomplikowała się jeszcze bardziej, gdy po powrocie z majątku do Warszawy jesienią 1908 roku, kompozytor za Fitelbergiem rzucił się w wir życia towarzyskiego na tyle gwałtownie, że jak sam przyznawał mógł pracować zaledwie krótkimi chwilami. W tym pozornie beczynnym okresie zaznajamiał się jednak z teatrem i pracą orkiestry na koncertach prowadzonych przez przyjaciela. Udało mu się również samodzielnie skończyć gotową partycję fortepianową, a następnie zasiąść do samodzielnego opracowania partytury na orkiestrę. W kwietniu 1909 roku Szymanowski ironicznie donosił przyjaciołom o operetce jako o ciężącym nad nim fatum, jednocześnie jednak z niezwykłym uporem dążył do zakończenia pracy i wbrew licznym epistolarnym jeremiadom wracał do niej nawet w trakcie komponowania swojego najważniejszego dzieła tego okresu – tj. *II Symfonii B-Dur* op. 19.

Praca nad dziełem, która nosiła już teraz znany współcześnie tytuł *Loteria na mężów, czyli narzeczony nr 69*, praca nad tym dziełem nie tylko towarzyszyła powstaniu tych wybitnych kompozycji, ale także, jak można sądzić, w niemałej mierze przyczyniła się do wybuchu potężnej energii, pozwalającej nie tylko na zupełne wyzwolenie się z wcześniejszego poczucia impasu, ale także inicjującego początek jednego z najbardziej płodnych okresów twórczych. Równolegle bowiem z procesem powstawania monumentalnej *II Symfonii* kompozytor nie tylko nie zaniedbał pracy nad operetką, traktując ją coraz poważniej niż jako dzieło zarobkowe i nie zarzucił też trwającej blisko rok pracy nad partyturą.

Finezyjnie i subtelnie opracowana warstwa muzyczna dzieła świadczyła o tym, że Szymanowski potraktował ją jako szczególnego rodzaju ćwiczenie kompozytorskie i sposób artystycznego terminowania w gatunku będącym w wielu aspektach strukturą dość wymagającą. Praca nad operetką stała się bowiem bodźcem dla odpowiedniego kształtowania formy teatralnej, pociągającej za sobą konieczność wynajdywania muzycznych ekwiwalentów dla sytuacji scenicznych, jak i sposobnością do kształtowania kla-

rownych i jasnych form muzycznych, a także do położenia silniejszego niż dotąd akcentu na rozwój linii melodycznej. Zmusiła także kompozytora do ograniczenia zawiłości kontrapunktu i odchudzenia faktury, tj. skorygowania niedostatków, z którymi borykał się w wielu wcześniejszych kompozycjach. Dodać w tym miejscu warto, że lekko zwariowana formuła libretta również uczestniczyła w tej zmianie języka muzycznego na bardziej jasny i dowcipny, skłaniając artystę do swobodnego „rozbujań” inwencji i przyjrzenia się z dystansem dotychczasowym formom, traktowanym wcześniej niekiedy zbyt na serio.

Libretto Juliana Krzewińskiego, lekkie i intrygujące pod względem językowym, pozwoliło także na zachowanie równowagi pomiędzy elementami komicznymi i lirycznymi. Dzięki temu Szymanowski mógł się zarówno do woli wyśmiać i humorystycznie wyszumieć, tak jak tego zawsze pragnął, jak i dla odmiany – wykazać się niezwykłym talentem do tworzenia natchnionych melodii, nacechowanych subtelną i naturalną uczuciowością. I chociaż trudno w pełni ocenić walory dramaturgiczne samego tekstu, gdyż poza numerami śpiewanymi nie zachowały się partie mówione libretta, które pełniły rolę fabularnych łączników pomiędzy poszczególnymi scenami, na podstawie numerów śpiewanych z dużą pewnością można jednak stwierdzić, że *Loteria* była w formie niezmiernie bliska ówczesnym wiedeńskim operetkom tzw. „srebrnego wieku”, tj. starała się łączyć elementy satyry i humoru z romansem, kładąc jednak zdecydowanie większy nacisk na obecność tego ostatniego składnika.

Autor libretta świetnie znał operetkowe rzemiosło i wyraźnie starał się przestrzegać skodyfikowanych już w tym czasie reguł kompozycyjnych gatunku. Zapewne też nie bez powodu akcja dzieła Szymanowskiego rozgrywa się we współczesnej – rzecz jasna lekko zmitologizowanej – Ameryce, która przedstawia się jako kraina wszelkich fantastycznych możliwości, gdyż dokładnie taki obraz Nowego Świata wyłania się z mającej premierę w listopadzie 1907 roku słynnej, wiedeńskiej operetki *Księżniczka dolara* Falla (kompozytor wspominał o nim w tym czasie w swojej korespondencji).

Warto jednak dodać, że Szymanowski również pilnie odrobił lekcję – traktując muzyczne szablony operetki niczym rozbawiony prymus, który celując potrafił wyrecytować zadany materiał, jednocześnie traktując go z brawurową, subwersywną nonszalancją. W otwierającej operetkę pełnej wigoru uwerturze odtworzył na przestrzeni 66 taktów atmosferę uwertur typowych dla wiedeńskich teatrów, takich jak słynny Theater an der Wien i Raimund Theater, z charakterystycznymi dla nich rytmami marszowymi, wprowadzając jednak równocześnie zauważalne aluzje do muzyki cyrkowej i własnej *Uwertury koncertowej E-Dur* op. 12. To pikantne wprowadzenie, zawierające monolog Impresaria i chóralną scenę Klubu Starych Pann, było jednak tylko przystawką do właściwego „szlagieru” I aktu, czyli solowego romansu Sary w nieśmiertelnej dla operetki formie *Valse lente*. Szymanowski w początkowych partiach numeru pozostał wierny ideałowi płynnej melodii walca, aby potem w miarę rozwoju kolejnych alternacji skomplikować go harmonicznymi i wprowadzić głosy wewnętrzne.

Liryczny i kobiecy fragment Sary silnie kontrastuje z kolejnym numerem – duetem synów Helgolanda, jurnym i brawurowym tematem dwóch braci Darly’ego i Charly’ego, opartym na karykaturalnie potraktowanym synkopami temacie Yankee Doodle (*Głupi Jankes*). Drugi duet braci dzieli jednak ostatni krzyk mody tj. fascynujący i pełen oszałamiającej brawury chóralny *cake-walk* Klubu Wesołych Wdowców, będący w planie fabularnym sekundarnym wsparciem dla idei pozostawania w kawalerskim stanie. Fragment ten stanowi również kontynuację wszechobecnych w operetce tanecznych modalności i rozśpiewanych scen opartych na rozmaitych, popularnych wówczas tańcach. Dość powiedzieć, że Szymanowski w innym fragmencie nawiązuje do niebywale popularnej wówczas brazylijskiej „maczicy” (*La Matchiche*).

W finale I aktu również pobrzmiewa połączenie scen rodem z farsy i podniosłej operowej powagi, gdy ogarnięty trwogą przed małżeństwem Darly „stojąc u hymenu wrót”, usiłuje wymigać się ze swoich zobowiązań. Szymanowski przekłuba jednak ten balon lęków nieoczekiwanym wybuchem

chóralnego śmiechu – iście gombrowiczowskim „buch-bachem” i równie gombrowiczowską ucieczką bohatera. Ten osobliwie „queerowy” moment równoważy zasadniczo komiczny początek II aktu, rozgrywającego się w mieszkaniu Helgolanda. Szymanowski w kapitalny sposób parodiuje w nim najpierw pełną dysonansowych zakłóceń rozmowę telefoniczną, by potem dynamicznie w formie quasi-tercetu przedstawić kłótnię rozwydrzonych braci ze stanowczym ojcem-milionerem.

Następujące później dwa solowe numery – sentymentalna aria starej panny Miss Huck i oszałamiająca aria Darly’ego w formie kilkuczęściowego walca, oddającego odurzające miłosne zawroty głowy – stanowią pretekst do kolejnego wybuch liryzmu i erotycznych fantazji. To jednak tylko przedsmak tego, co Szymanowski prezentuje w następującym wkrótce duecie Darly’ego i Sary, będącym w zgodnej opinii komentatorów, fragmentem dorównującym muzycznym arcydziełom kompozytora z tego okresu – ten żarliwy obraz miłosnego zespolenia pozostaje jedną z najpiękniejszych partii operetki. Dla zachowania równowagi kolejne numery operują dowcipem – niekiedy lekko przaśnym, jak w kupletach Helgolanda, w innym miejscu zaskakująco wyrafinowanym, jak w znakomitej i pełnej nieoczywistego „indiańskiej” balladzie Charly’ego.

Na szczęście scena zaręczyn w finale II aktu przywraca aurę miłosnego odurzenia, pomimo tego, że zostaje poprzedzona mizoginicznymi kupletami Williamsa i rozpaczliwymi próbami Charly’ego, który początkowo pragnąc odwieść brata od małżeństwa, ostatecznie wyraża na nie zgodę. W ten sposób rolą ostatniego III aktu pozostaje celebrowanie przyszłego szczęśliwego zamążpójścia. W akcie tym najbardziej dają o sobie znać braki zaginionych fragmentów mówionych. Ostatni akt konsekwentnie zdaje się zresztą operować materiałem wcześniejszych części, tak jakby zgodnie z regułami tworzenia szlagierów, dążył do utrwalenia wśród słuchaczy wcześniejszych tematów, a tym samym spotęgowania obrazu szczęścia, który najpełniej stara się odzwierciedlić finałowa scena z fenomenalnym i pełnym czarującego uroku chóralnym powtórzeniem refrenicznego motywu z romansu Sary. I to właśnie motyw naiwnego odurzenia, wyśpiwy-

wanego w trakcie tanecznego wirowania, staje się ostatecznie najgłębszym przesłaniem operetki, która krążąc nieustannie wokół miłości, co rusz z przymrużeniem, wciąga nas w wir zabawy oraz śmiechu, jakby pełnej mądrości *belle époque*, która przecież na każdym kroku zdaje się powtarzać, że warto się śmiać, gdyż nie jest pewne, czy za tydzień nasz świat będzie jeszcze istniał.

Bartosz Dąbrowski

literaturoznawca, pracownik Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego. Autor dwóch książek poświęconych twórczości K. Szymanowskiego: *Mit dionizyjski Karola Szymanowskiego* (2001) oraz *Szymanowski. Muzyka jako autobiografia* (2010).

Szymanowski. Muzyka jako autobiografia (2010).

REALIZATORZY



fot. Mieczysław Wieliczko

prof. dr hab. Piotr Sułkowski**Kierownictwo muzyczne / Dyrygent**

Dyrektor Opery Krakowskiej; dyrektor naczelny i artystyczny Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii w Olsztynie (2011-2022); z-ca dyrektora Chóru Polskiego Radia (2008-2009); kierownik muzyczny Toruńskiej Orkiestry Symfonicznej (2009-2011); gościnny dyrygent Signature Symphony Orchestra (2008-2014) Tulsa, USA. Członek Rady Artystycznej Polskiej Orkiestry Symfonii Iuventus. Wieloletnie doświadczenie operowe, zdobył m.in. w Operze Krakowskiej oraz w Wildwood Festival Opera AR (USA), którego był dyrektorem muzycznym. Przygotował wiele premier operowych i prawykonań m.in. operetki K. Szymanowskiego *Loteria na mężów, czyli narzeczony nr 69* (2007), a *Gwałt na Lukrecji* B. Brittena został uznany na Bydgoskim Festiwalu Operowym za najlepszy spektakl roku (2004). Ze zrealizowanym z Warszawską Operą Kameralną *Weselem Figara* W.A. Mozarta odbył tournée po Japonii (2019). Pomysłodawca i realizator *Copernicus Open. Festiwal Nauki i Sztuki* we Fromborku, festiwalu muzyki filmowej *Arena Festival film&music* w Ostródzie oraz pomysłodawca musicalu, opartego na legendach Warmii i Mazur *Pora Jeziora*, który wg rankingu Wirtualnej Polski znalazł się na 6 miejscu złotej dziesiątki najlepszych musicali 2021 roku. Współpracuje z wieloma orkiestrami w kraju i zagranicą. Propaguje twórczość Feliksa Nowowiejskiego, m.in. dokonał pierwszego studyjnego nagrania oratorium *Quo vadis* z A. Kurzak, A. Rucińskim oraz R. Siwkiem (2016) oraz *Powrótsyna marnotrawnego* z A. Rehlis, A. Rutkowskim oraz Ł. Koniecznym w partiach solowych. Zajmuje się pracą dydaktyczną w Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie oraz w Akademii Muzycznej i. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy, gdzie prowadzi klasę dyrygentury. Od 2020 roku jest kierownikiem Katedry Dyrygentury bydgoskiej uczelni. W 2021 roku otrzymał tytuł profesora. W Hiszpanii prowadzi warsztaty dla dyrygentów. Jest członkiem

polskich i międzynarodowych komisji konkursów muzycznych. Uczestnik i panelista polskich oraz zagranicznych konferencji z dziedziny kultury oraz nowoczesnego modelu orkiestry. Laureat wielu nagród m.in. *Statuetka św. Jakuba* (2012), *Medal Zasłużony Kulturze Gloria Artis* (2014), statuetka *Pegaz* (2015), *Srebrny* i *Złoty Krzyż Zasługi* (2016)(2021).



fot. archiwum prywatne

Marcin Sławiński

Reżyseria

Absolwent Wydziału Aktorskiego i Wydziału Reżyserii PWST w Warszawie. Przez 10 lat, jako aktor Teatru Narodowego, grał w wielu głośnych spektaklach Adama Hanuszkiewicza, Tadeusza Minca i Konrada Swinarskiego, zagrał także szereg ról w Teatrze Telewizji i Polskiego Radia, w filmach i dubbingu. W 1982 roku zadebiutował spektaklem *Zamiana* Paula Claudela w Teatrze Małym i od tego czasu zajmuje się wyłącznie reżyserią. Zrealizował 130 przedstawień w ponad dwudziestu polskich i zagranicznych teatrach, w tym polskie prapremiery takich szlagierów, jak: *Mayday*, *Okno na parlament*, *O co biega* czy *Szalone nożyczki*. Reżyseruje spektakle w wielu warszawskich teatrach: Kwadrat, Komedia, Capitol. Wśród swoich najważniejszych realizacji wymienia: *Się kochamy* Schisgala, które rozpoczęło jego współpracę z Teatrem Kwadrat, spektakle peerelowskie czy raczej antypeerelowskie: *Mandat*, *Kompot*, *Nagi król*, *Pięć dni Lemuela Guliwera*, a także „mądre komedie”: *Seksualne perwersje w Chicago*, *Sztukę*, *Pokój stołowy*, *Pokój Marvinina*, *Klub cementarny*, *Prawdę* i komedie Wojciecha Tomczyka: *Komedia romantyczna*, *Zaręczyny* oraz wielokrotnie nagradzany dramat *Wampir* (2003) czy prapremierowe przedstawienie sztuki *Żli Żydzi* z 2020 roku które odniosło sukces na Festiwalu „Rzeczywistość Przedstawiona” w Zabrzu. Reżyserował operetki: *Krainę uśmiechu* i *Noc w Wenecji*, komedie muzyczne wg swojego scenariusza *Róbmy swoje* i *Co mój mąż robi w nocy*, spektakle Teatru Telewizji, Polskiego Radia i telewizyjny serial komediowy. Był kierownikiem artystycznym warszawskiego Teatru Kwadrat oraz łódzkiego Teatru Powszechnego.

Julian Krzewiński-Maszyński

Libretto

Autor tekstów, powieściopisarz, polski aktor i śpiewak (tenor). Urodzony w 1882 roku w Warszawie. Studiował na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Występował w Teatrze Nowości i Teatrze Wielkim. Był Aktorem Teatru Bagatela i teatru rewiowego Argus. Tworzył scenariusze oraz libretta operowe. W 1913 roku powstała jego pierwsza operetka. Stworzył polski tekst do walca Johanna Straussa II *Nad pięknym modrym Dunajem*. Jest autorem pierwotnego libretta do operetki *Loteria na mężów, czyli narzeczony nr 69*. Zmarł 4 marca 1943 roku w Warszawie.

Wojciech Tomczyk

Libretto

Polski dramatopisarz, scenarzysta i producent urodzony w 1960 roku w Warszawie. Ukończył Wydział Wiedzy o Teatrze warszawskiej PWST i scenariopisarstwo w PWSFTViT w Łodzi. Autor wielu sztuk teatralnych (m.in. *Wampir*, *Norymberga*, *Marszałek*) oraz licznych scenariuszy filmów i seriali (m.in. *Zaginiona*, *Oficer*, *Świadek Koronny*, *Ciotka Hitlera*, *Krucjata*).

Natalia Kitamikado

Scenografia

Polsko-japońska projektantka przedmiotów, scenografii i kostiumów scenicznych. Po studiach w École nationale supérieure des Arts Décoratifs w Paryżu i ASP w Warszawie współpracowała z Borisem Kudličką, współtworząc z nim takie opery, jak: *Zamek Sinobrodego* Bartòka, *Tristana i Izoldę* Wagnera, *Salome* R. Straussa, *Powder Her Face* Adésa (reż. Mariusz Treliński, *Elektrę* R. Straussa (reż. Keith Warner), *Normę* Belliniego (reż. Tomo Sugao), wystawiane na znakomitych scenach, m.in. w: Metropolitan Opera w Nowym Jorku, La Monnaie w Brukseli, Teatrze Wielkim Operze Narodowej, Národním divadle w Pradze i San



fot. Bartek Barczyk

Francisco Opera. Jej solowym debiutem była praca przy *Baby Doll* Williamsa (reż. Barbara Wiśniewska) w warszawskim Teatrze Studio (2015). Następnie stworzyła scenografię i kostiumy do takich tytułów, jak: *Così fan tutte* Mozarta (reż. Jerzy Stuhr) w Operze Krakowskiej, *Bajazet* Vivaldiego (reż. Krystian Lada) w Theater an der Wien, *Lolita* Shchedrina (reż. Sláva Daubnerová) w Teatrze Maryjskim w Petersburgu, *Miłość do trzech porańców* Prokofiewa (reż. Radim Vizváry) w praskim Národním divadle, *Nabucco* Verdiego (reż. Krystian Lada) w plenerowym przedstawieniu Opery Wrocławskiej, *Najdzielniejszy z rycerzy* Pendereckiego (reż. Tomasz Cyz) w Operze Wrocławskiej. Równolegle do dużych produkcji pracuje nad eksperymentalnymi projektami operowymi i tanecznymi z młodymi artystami, jak Katarzyna Głowicka, Bartosz Zysk czy awangardowymi festiwalami, jak Nuit Blanche. Jest laureatką, wraz z Krystianem Ladą i Didzisem Jaunzemsem, prestiżowym konkursie Ring Award 2020.



fot. Karpati&Zarewicz

Izabela Chełkowska-Wolczyńska

Kostiumy

Absolwentka WSSP w Poznaniu oraz ASP w Warszawie. Projektuje scenografię i kostiumy do spektakli teatralnych, filmów fabularnych, seriali, wydarzeń muzycznych, ekspozycje muzealne i targowe oraz wyposażenie wnętrz budynków rządowych i instytucji państwowych. Do jej najbardziej znanych prac należą scenografia i kostiumy do spektaklu *Tamara* (Teatr Studio, 1990, reż. Maciej Wojtyszko), które przyniosły jej wiedeńskie stypendium. Scenografia była dostępna także w formie wystawy. Zaprojektowała Pawilon Polski na EXPO w Sewilli i ekspozycję Sztuki Polskiej w Pawilonie Sztuki. Od 1997 roku przez dekadę pełniła funkcję głównego scenografa Festiwalu Gwiazd w Międzyzdrojach, od 1998 współpracuje z Teatrem Wielkim Operą Narodową. Projektowała oprawę plastyczną XV i XVI Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina. Od kilkunastu lat przygotowuje oprawę plastyczną Konkursów Moniuszkowskich. Opracowała dekoracje w Pałacu Namiestnikowskim na przyjazd Papieża Benedykta XVI (2006), oprawę plastyczną Roku Chopi-

nowskiego (2010) i Roku Moniuszkowskiego w Teatrze Wielkim Operze Narodowej (2019). Współpracowała z takimi reżyserami jak: Laco Adamik, Henryk Bielski, Jacek Bromski, Maciej Dejczer, Waldemar Dziński, Mikołaj Grabowski, Jerzy Gruz, Janusz Kijowski, Jarosław Kilian, Stanisław Różewicz, Jerzy Satanowski, Andrzej Strzelecki, Magda Umer, Jan Wołek, Maciej Wojtyszko i Krzysztof Zanussi. Ważniejsze nagrody i wyróżnienia: Nagroda MKiDN za całokształt twórczości oraz za prace scenograficzne w Roku Chopinowskim 2010, nagroda za scenografię na Festiwalu „Dwa Teatry” w Sopocie, stypendium Fundacji „Opera”.



fot. Janusz Kruciński

Jarosław Staniek

Choreografia

Tancerz, choreograf, reżyser. Stworzył choreografię do tak znanych musicali, jak: *West Side Story*, *Hair*, *Chicago*, *Grease* czy *Footloose*, zarówno dla teatrów w Polsce, jak i w Europie. Przygotował choreografię na ceremonię przedmeczowe Mistrzostw Europy w piłce nożnej EURO 2012. Jest twórcą pierwszego polskiego show tanecznego *Opentaniec*, a także głośnego projektu *Metropolish* (2010). W dorobku ma ponad 200 przedstawień teatralnych i musicali, w tym m.in.: *Rock of Ages* i *Next to Normal* dla Teatru Syrena w Warszawie, *Czarownice z Salem* dla Teatru im. Aleksandra Sewruka w Elblągu, *Nowa Huta* w krakowskim Teatrze KTO, *Faust* w Teatrze Wielkim w Poznaniu czy *Jesus Christ Superstar*, *Przebudzenie wiosny*, *Zakonnica w przebraniu*, *Koty* i inne dla Teatru Rozrywki w Chorzowie. Ostatnią głośną produkcją z udziałem artysty jest musical *Kopernik* w Operze Krakowskiej.



fot. Aniela Maciejowska

Katarzyna Zielonka

Choreografia

Absolwentka Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej w Bytomiu. Tańczy zawodowo od 2006 roku, początkowo w Teatrze Rozrywki w Chorzowie i Gliwickim Teatrze Muzycznym, a od 2008 roku regularnie współpracuje z Teatrem Polskim w Bielsku-Białej.

Brała udział w wielu spektaklach muzycznych, tanecznych i teatralnych. Ma na koncie blisko 50 przedstawień, m.in: *Jesus Christ Superstar*, *Hotel Nowy Świat*, *Historię Mistrza i Małgorzaty*, *Balladyne*, *Zorbę* oraz *Frankensteina* w warszawskim Teatrze Syrena. Stworzyła choreografię do licznych spektakli teatralnych. Od kilku lat współpracuje z Jarosławem Stańkiem jako stała asystentka i tancerka. Razem stworzyli wiele spektakli nagradzanych i docenianych przez publiczność, m.in.: *Jesus Christ Superstar*, *West Side Story*, *Sześć wcieleń Jana Piszczyka* (Złota Maska dla spektaklu roku), *Księżniczka czardasza*, *Człowiek z La Manchy*, *Frankenstein*. Na scenie Opery i Filharmonii Podlaskiej przygotowali: *Zemstę nietoperza* J. Straussa (reż. Andrzej Bubień), *Cyganerię* Pucciniego (reż. Maria Sartova), *Doktora Żywago* Simon (reż. Jakub Szydłowski) i *Barona cygańskiego* J. Straussa (reż. Maria Sartova). Przygotowali również choreografię do musicalu *Calling – the Pope* w Teatrze im. Andreja Bagara w Nitrze na Słowacji oraz do musicalu *Koty* Webbera w Teatrze Rozrywki.



fot. Izabela Bajda

Miłosz Korpol

Dyrygent-rezydent / Asystent kierownika muzycznego

Obecnie student dyplomowego roku dyrygentury symfoniczno-operowej w Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach w klasie dr. hab. Szymona Bywalca prof. AM. W 2022 roku uzyskał tytuł magistra prawa na Uniwersytecie Śląskim, specjalizując się w prawie autorskim. Dwukrotnie otrzymał stypendium Rektora Akademii Muzycznej w Katowicach dla najlepszych studentów. W obecnym sezonie 2023/2024 jest dyrygentem-rezydentem w Operze Krakowskiej w ramach programu Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca, pełni również funkcję asystenta dyrygenta w Universitätsorchester w Dreźnie. Od 2022 roku jest także dyrygentem gościnnym Teatru Rozrywki w Chorzowie. Miał okazję współpracować z takimi zespołami, jak: Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia w Katowicach, Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Śląskiej, Universitätsorchester Dresden, NUSO „Slobozhansky” z Charkowa, Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Zielonogórskiej, Śląską Orkiestrą Kameralną, Orkiestrą Akademii NOSPR, Akademicką Orkiestrą

Symfoniczną im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Deutsch-Polnisches Jugendorchester Frankfurt (Oder). Doświadczenie zdobywał na wielu kursach mistrzowskich prowadzonych m.in. przez: Massimiliano Caldiego, Tomasza Bugaja, Tomasza Tokarczyka, Zbigniewa Gracę czy Jerzego Salwarowskiego. W 2023 roku uczestniczył także w prestiżowych kursach z Marin Alsop oraz Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia w Katowicach. Jest czynnym uczestnikiem konferencji i sesji naukowych oraz regularnie współpracuje z NOSPR jako prelegent.



fot. Edyta Dufaj

Ada Bystrzycka

Reżyseria światła

Absolwentka Wydziału Rzeźby krakowskiej ASP, autorka statuetek konkursów Jazz Juniors i Skrzydlaty Teatr. Realizatorka i reżyserka światła, sprawnie poruszająca się między gatunkami od koncepcji dla muzyki dawnej i oświetlenia konwencjonalnego przez operę, jazz, folk po współczesną kameralistykę i nowoczesne techniki oświetlenia oraz wideo. Oświetla słuchowiska i czytania performatywne, spektakle oraz wydarzenia improwizowane. Ceni możliwość wchodzenia w głęboki kontakt z artystami tworzącymi w różnorodnych nurtach i poszukiwania wspólnego języka sztuk plastycznych i muzyki. Związana z festiwalami: Misteria Paschalia, Sacrum Profanum, Kromer Festival Biecz, Musica Divina, Jazz Juniors, Opera Rara, Bezsenna, Rezonanse, Rozstaje, cyklem koncertów *Siła Miłości* i innymi. Współpracowała, m.in. z Krakowskim Biurem Festiwalowym, Towarzystwem Wieniawskiego, Capellą Cracoviensis, Sinfonietą Cracovią, Fundacją inCanto, Polskim Radiem, ECM Krzysztofa Pendereckiego, SP Ilony Szczepańskiej, Orkiestrą Akademii Beethovenowskiej i Akademią Muzyczną w Krakowie. Dla MCK Sokół prowadziła warsztaty o technicznej stronie teatru dla nauczycieli i wychowawców; kibicuje teatrom dzieci z niepełnośprawnościami. Jej ostatnia realizacja teatralna to *Opera za trzy grosze* w Teatrze Starym. Na stałe związana z firmą Multiscena.



fot. Adrianna Dobosz

Janusz Wierzgacz

Przygotowanie chóru

Absolwent Akademii Muzycznej w Krakowie na kierunku dyrygentury chóralnej. Od 2020 roku jest kierownikiem Chóru Opery Krakowskiej. Od 2013 roku jest dyrektorem artystycznym Chóru i Orkiestry Symfonicznej Passionart. Jest także dyrygentem Górecki Chamber Choir. Od 2010 roku jako dyrygent związany jest z Chórem Akademickim Uniwersytetu Jagiellońskiego „Camerata Jagellonica” i Żeńskim Chórem Akademickim Uniwersytetu Jagiellońskiego, od 2017 z Krakowskim Chórem Akademickim Uniwersytetu Jagiellońskiego. W latach 2009-2012 był artystą Chóru Polskiego Radia w Krakowie. W latach 2013-2017 był dyrygentem Krakowskiego Chóru Męskiego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. Współpracował z wieloma kompozytorami, chórami i orkiestrami, m.in.: Janem A.P Kaczmarkiem, Krzesimirem Dębskim, Bartoszem Chajdeckim, Janem Kantym Pawluśkiewiczem, Andrzejem Zaryckim, Maciejem Małeckim, Adamem Sztabą, Chórem i Orkiestrą Filharmonii Krakowskiej, Orkiestrą Filharmonii Podkarpackiej, Płocką Orkiestrą Symfoniczną. Jest również autorem muzyki filmowej, chóralnej, orkiestrowej i rozrywkowej, m.in.: do widowiska *Święty Michał Zabłockiego* (współautor), do filmu *Polska szuka bohaterów* oraz do widowisk z okazji Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych. W 2016 roku był jednym z dyrygentów oraz aranżerów centralnych wydarzeń Światowych Dni Młodzieży w Krakowie.



fot. Łukasz Łuszczek

Jędrzej Rusin

Efekty dźwiękowe

Ukończył inżynierię dźwięku, wibroakustykę oraz realizację dźwięku w Krakowie. Zajmuje się realizacją oraz kreowaniem dźwięku począwszy od jego generowania, kompozycji, nagrań, skończywszy na produkcji. Na koncie ma wiele projektów zarówno komercyjnych, jak i artystycznych, niezliczoną liczbę realizacji koncertów i spektakli, a także nagrań operowych. Wydał trzy płyty długogrające i zrealizował wiele performance'ów, instalacji, prac dla muzeów oraz galerii. Jest szefem pracowni akustycz-

nej Opery Krakowskiej, gdzie zajmuje się reżyserią dźwięku. Współpracował z czołowymi realizatorami spektakli operowych z Polski i świata. Jego prace można zobaczyć i usłyszeć, m.in. w: Wiedniu – Muzeum Sztuki Współczesnej, Berlinie – Festiwal Avit. Licence to Screen, Jokohamie – Red Brick Warehouse Gallery, Rzymie – LPM Festival, Warszawie – Free Form Festival, Galerii Zachęta, Wrocławiu – biennale WRO, Gdańsku – Festiwal Narracje, Krakowie – Krakowskie Reminiscencje Teatralne, Bunkier Sztuki. Od roku 2022 prowadzi zajęcia z Sound Design – Projektowanie Dźwięku w krakowskiej ASP.

LIBRETTO



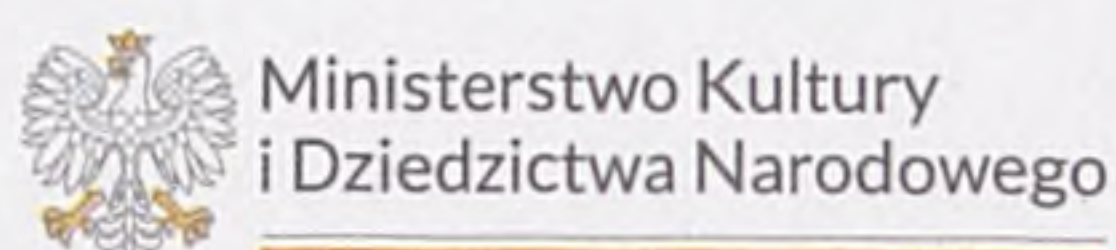
Kod QR do libretto operetki
Loteria na mężów, czyli narzeczony nr 69



INSTYTUCJA KULTURY
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO



MAŁOPOLSKA

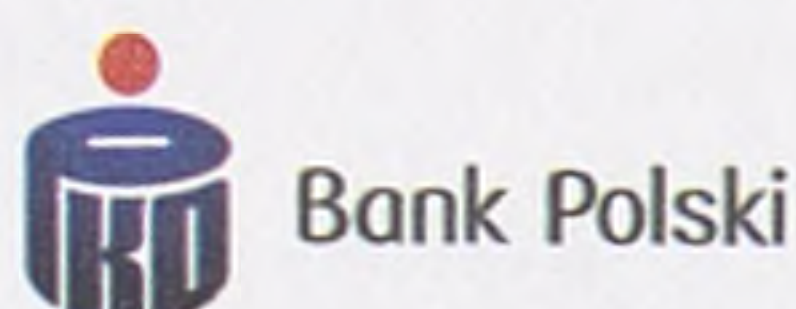


Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Muzyka”, realizowanego przez Narodowy Instytut Muzyki i Tańca.

Mecenas Opery Krakowskiej



Partner Główny Opery Krakowskiej



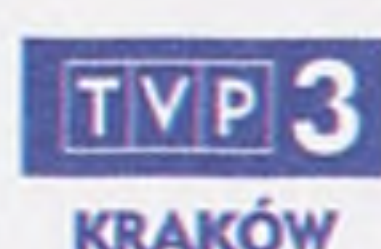
Partnerzy Opery Krakowskiej



Współpraca



Patroni Medialni





Karol Szymanowski

LOTERIA NA MĘŻÓW

CZYLI NARZECZONY NR 69

ISBN 978-83-952746-4-0



9 788395 274640

INSTYTUCJA KULTURY
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO



MAŁOPOLSKA

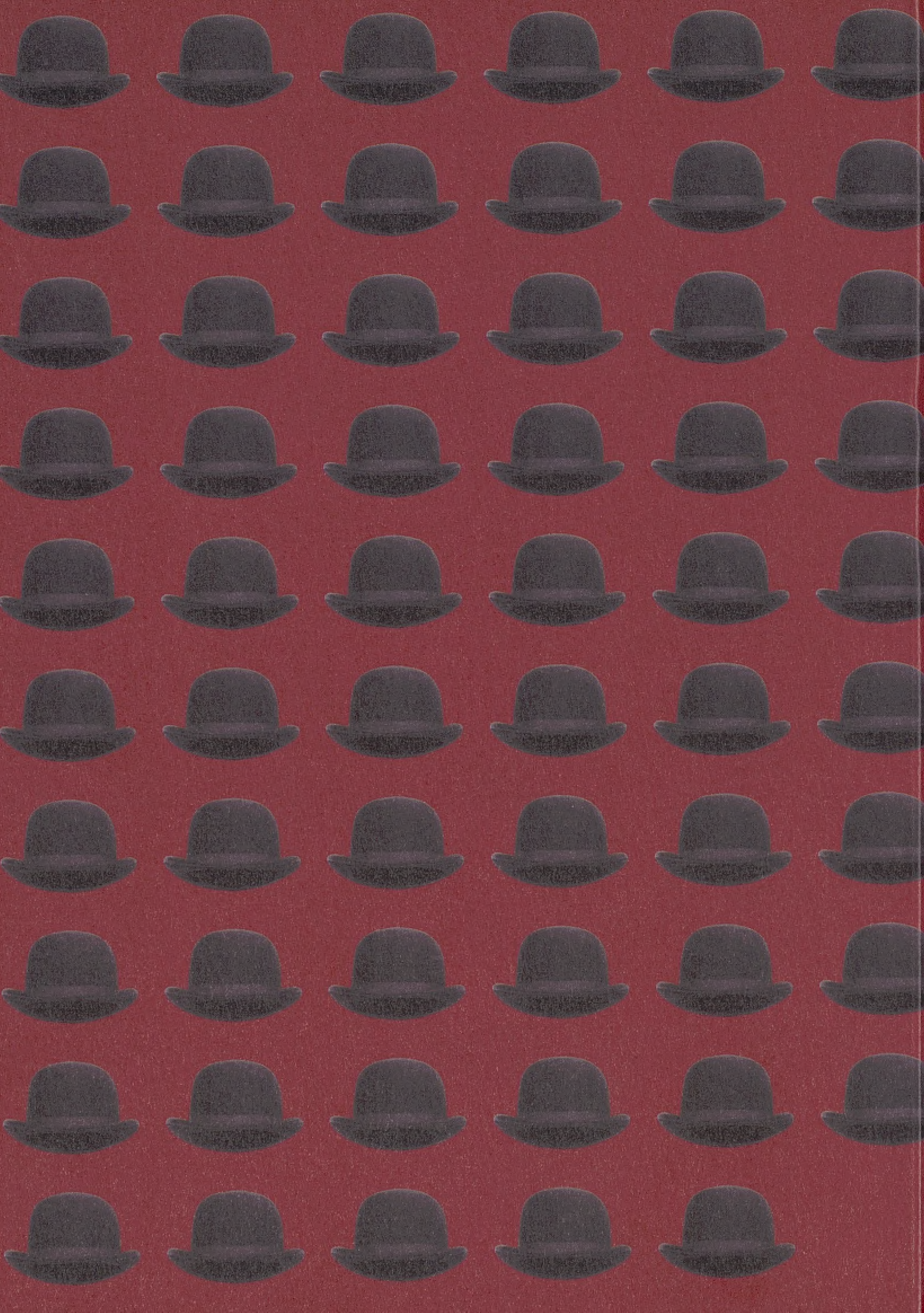


Karol Szymanowski

LOTTERY FOR HUSBANDS

OR FIANCE № 69

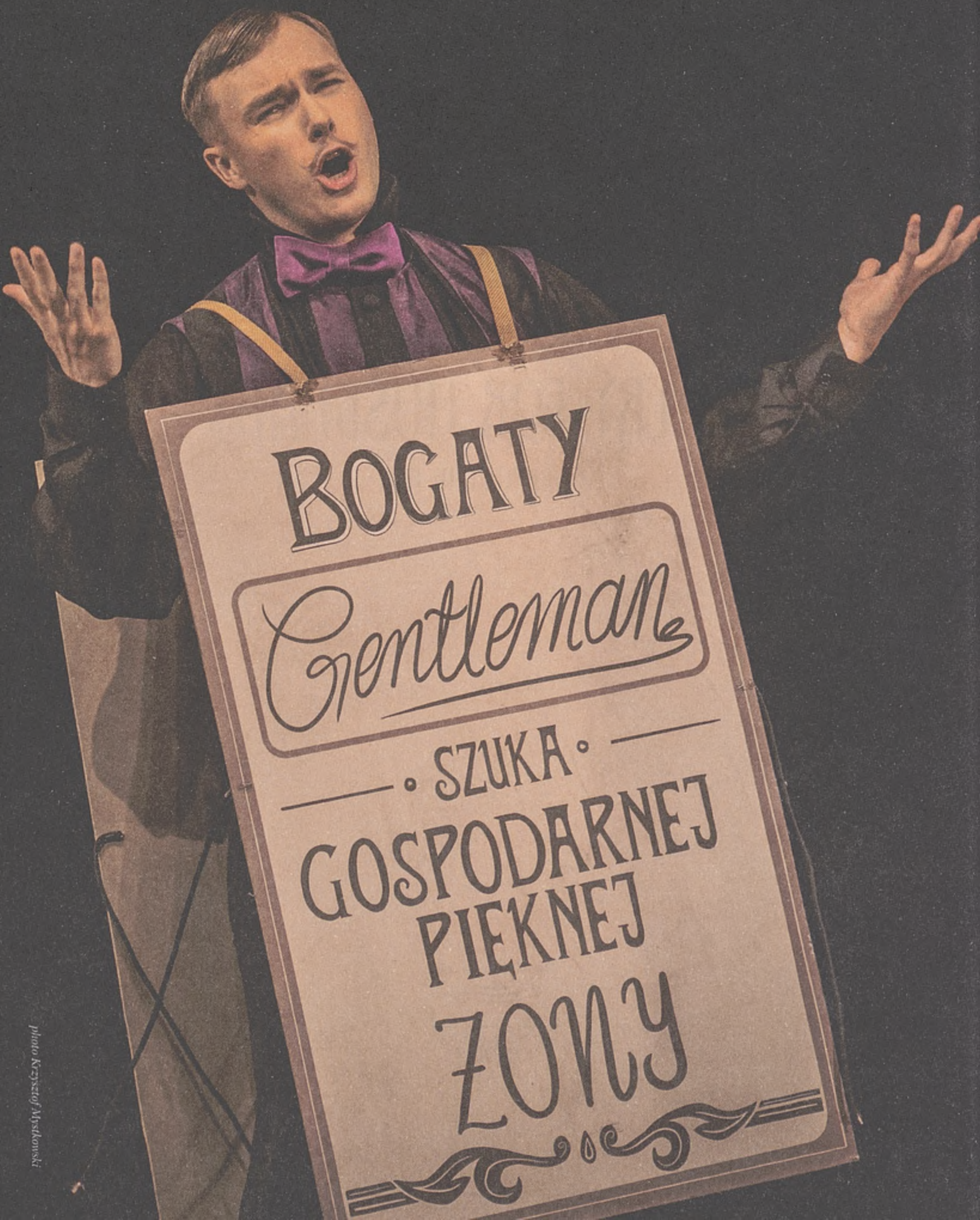




Karol Szymanowski

LOTTERY FOR HUSBANDS

OR FIANCE № 69



BOGATY

Gentleman

• SZUKA •

GOSPODARNEJ
PIĘKNEJ

ŻONY



Karol Szymanowski

LOTTERY FOR HUSBANDS

OR FIANCE № 69



INSTYTUCJA KULTURY
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO



photo Krzysztof Mystkowski

Dear Viewers,

a unique work by one of Polish most renowned composers, Karol Szymanowski, has found its way into the repertoire of the Krakow Opera. "Lottery for Husbands, or Fiancé No. 69" is one of the most surprising and underestimated works in the composer's artistic career.

I hope that for all music lovers, and especially admirers of Karol Szymanowski's talent, this will be a real musical banquet.

You will certainly see that the artist has perfectly adapted to the convention of operetta with its light, melodic music and comedy plot, which is able to immerse the audience in a world of fun and laughter. The varied, and at many occasions thrilling, music of "Lottery..." and the adventures of the characters will undoubtedly enchant you and at the same time set you in a jolly mood. I am absolutely certain that you will be delighted to experience the splendid dance compositions performed by our outstanding artists. I particularly encourage you to see this wonderful piece of theatre.

I believe that in the rich repertoire of the Krakow Opera, which already includes several dozen premieres and hundreds of events and projects, "Lottery for Husbands..." will remain a one-of-a-kind performance that delivers joy and musical freshness to the stage in an operetta style and, at the same time, presents the opulence of interpersonal relations and emotions in a leisurely form. Hopefully, the performance will allow you to take a break from everyday life and, above all, provide you with many wonderful artistic sensations.

photo LMWM



Iwona Gibas
Member of the Management Board
of the Małopolska Region



photo Krzysztof Mystkowski

Dear Viewers and Music Lovers,

Karol Szymanowski's operetta "Lottery for Husbands, or Fiancé No. 69" evokes understandable interest and curiosity, particularly due to the circumstances of the creation of the surprisingly atypical work for the composer and the lost libretto, the lack of which makes it possible to give new content to the spoken part in the work by adapting to the preserved musical layer.

The lyrics connecting the individual musical numbers, completely different from the premiere stage performance of the operetta in 2007, which was also arranged by the Krakow Opera, were written by Wojciech Tomczyk, adding a distinct lightness and finesse. The 16-number composition filled with lively melodies, engaging duets, couplets, a Viennese waltz, an American cake walk alongside Karol Szymanowski's characteristic harmony and rich polyphony have remained unchanged.

I am delighted that on the stage of our theatre we are able to present a work from the Polish repertoire created by such an outstanding composer, which may be interesting not only for music lovers from Krakow, our region or the country, but also from abroad. In addition to the polish ones, it is exactly the foreign reviewers who point to such interest in their enthusiastic opinions following the performance of the operetta at the Baltic Opera Festival 2023. I trust that you will enjoy our performance and that it delivers an unforgettable and humorous experience as well!

With best regards and appreciation

photo Andrei Kotelnikov



Piotr Sułkowski
Chief Executive & Artistic Director
of the Kraków Opera

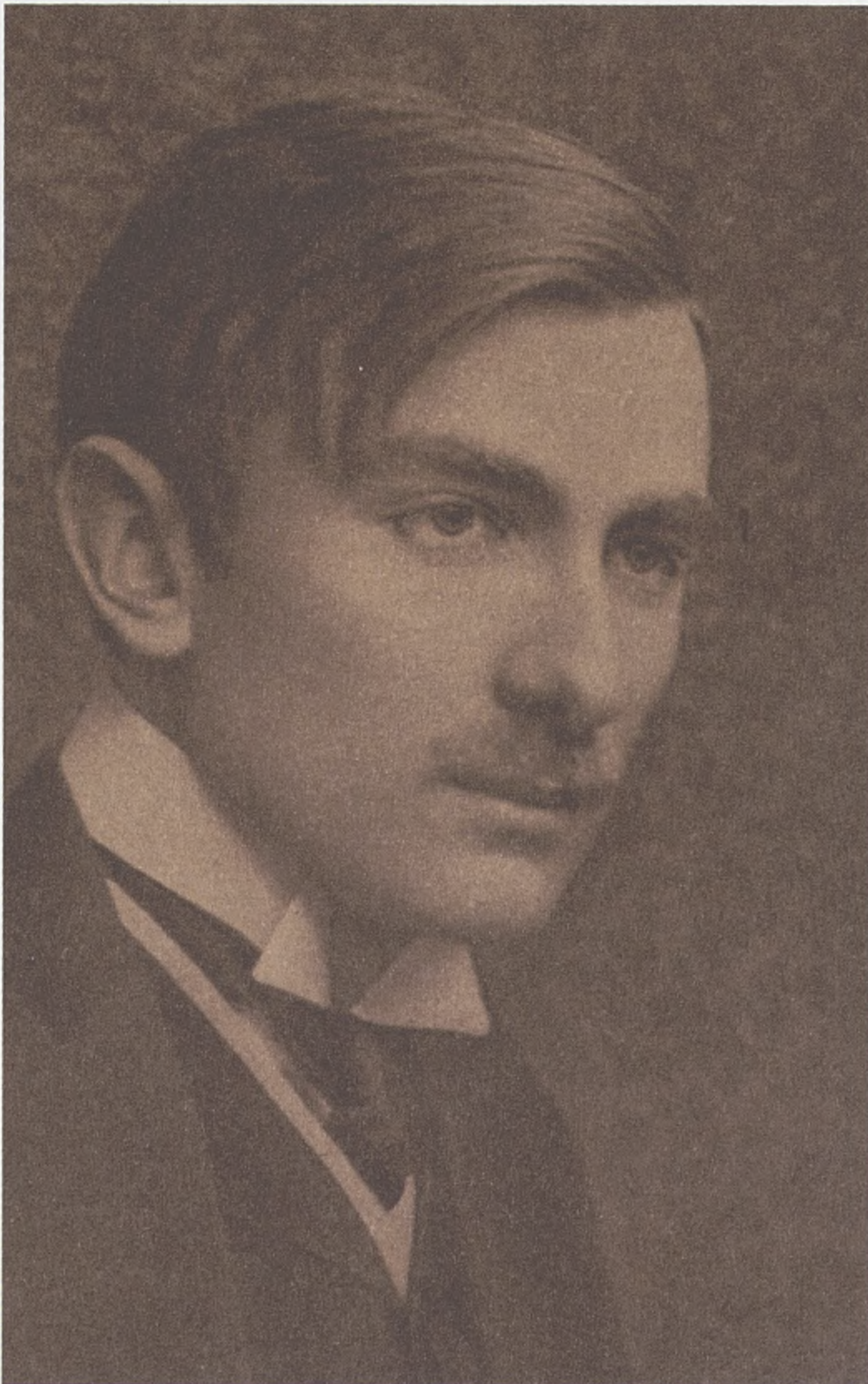


photo Wikimedia Commons CC Zero

TABLE OF CONTENTS

<i>A word of introduction from a Member of the Management Board of the Małopolska Region</i>	5
<i>A word of introduction from a Chief Executive & Artistic Director of the Kraków Opera</i>	7
Creatives	12
Cast	13
Production	14
Synopsis	15
Bartosz Dąbrowski <i>An affair with a frivolous muse</i>	17
Biographies of the creatives	25
QR code for the libretto	35

Publisher : Opera Krakowska, Kraków 2023

Editor: Opera Krakowska

Graphic design and composition: Delikatesy i Frykasy

Poster design: Małgorzata Biel

Photographs from the performance: Krzysztof Mystkowski

Translation: "PAROLA" Translation Agency

ISBN 978-83-952746-4-0



————— Karol Szymanowski —————

LOTTERY FOR HUSBANDS

OR FIANCE № 69

—————
OPERETTA IN THREE ACTS
—————

Libretto

Julian Krzewiński-Maszyński

Wojciech Tomczyk

CREATIVES

Music Director	Piotr Sułkowski
Director	Marcin Sławiński
Libretto	Julian Krzewiński-Maszyński Wojciech Tomczyk
Stage Designer	Natalia Kitamikado
Costume Designer	Izabela Chełkowska-Wolczyńska
Choreographers	Jarosław Staniek Katarzyna Zielonka
Conductor	Piotr Sułkowski
Resident Conductor	Miłosz Korpol
Lighting Designer	Ada Bystrzycka
Chorus Master	Janusz Wierzgacz
Multimedia	Stanisław Zaleski
Sound Effects	Jędrzej Rusin
Assistant Director	Mateusz Makselon
Assistant Music Director	Joachim Kołpanowicz Miłosz Korpol
Assistant Choreographer	Gabriela Kubacka
Assistant Costume Designer	Adela Bukowy
Stage Managers	Justyna Jarocka-Lejzak Agnieszka Sztencel
Prompters	Maria Mitkowska Dorota Sawka

CAST

Tobias Helgoland	Janusz Dębowski, Tomasz Kuk
Charly	Krzysztof Kozarek, Szymon Raczkowski, Jacek Wróbel
Darly	Jarosław Bielecki, Adrian Domarecki
Sherlock Holmes, Djep	Piotr Maciejowski, Adam Sobierajski
Impresario	Stepan Drobit, Sebastian Marszałowicz
Hercules Poirot, Tinker	Jakub Foltak
Williams	Michał Kutnik, Damian Wilma
Jack	Wołodymyr Pańkiw, Łukasz Lelek
Mrs Troodwood	Magdalena Barylak, Karin Wiktor-Kałużka
Sara	Zuzanna Caban, Justyna Khil, Paula Maciołek
Miss Huck	Justyna Bluj, Agnieszka Częstka-Niezgódka, Agnieszka Kuk
Molly	Agata Flondro, Laura Wąsek
Ketty	Zuzanna Caban, Paula Maciołek, Teresa Marut
Fanny	Aleksandra Oskroba, Magdalena Stefaniak, Anna Wodyńska-Piętka
Lotti	Martyna Dwojak, Paulina Stach-Pluskowska
Mimi	Jolanta Leśniak, Emilia Robczak

Orchestra and Chorus of the Kraków Opera

PRODUCTION

Production

Kraków Opera

World prapremiere

Opera Stage at the J. Słowacki Theatre
in Kraków 05.11.2007

Premiere at the Baltic Opera Festival

Baltic Opera in Gdańsk 14.07.2023

Premiere at the Kraków Opera

17.11.2023

SYNOPSIS

Act 1

The year is 1908. A peculiar affliction spreads around an American town: the number of unmarried people is visibly growing. The devastated members of the Old Maidens Club and the gleeful members of the Merry Widowers Club watch as the Impresario organises a lottery for husbands at a local fair: the lucky winner will get a candidate to marry. The president of the Old Maidens Club, Miss Huck, wants her 24-year-old niece, Sara Troodwood, to take part in the raffle to escape the looming spinsterhood. Sara, however, does not believe you can find love by drawing lots. She sees her lack of dowry as a hindrance to her marriage plans and decides to rob a bank with her female friends. In the meantime, two photographers, Charly and Darly, sons of Tobiasz Helgoland, arrive at the scene. The minute Darly and Sara meet, they fall head over heels for each other. Darly's lost hat becomes a Cinderella's slipper for Sara as she hopes it will lead her back to the young man. Darly dreams about getting married, but Charly, a confirmed bachelor, believes his brother lost both his hat and his head because of Sara.

Act 2

Tobiasz Helgoland also wants to find a wife, while Miss Huck is on the lookout for a husband – they seem a perfect match. Sara asks different men to try on Darly's hat, but cannot find the rightful owner. In the meantime, the fiancé Sara drew flees and the Impresario turns out to be a fraudster. Two detectives – Holmes and Poirot – try to bring him to justice. Finally, the hat leads Sara to Darly. The two kiss. Mr Helgoland and Miss Huck, who witness the reunion, jointly agree that the pair set the new American record for the longest kiss.

Act 3

Sara and her friends break into a bank as planned. The Impresario is arrested for duping naive women. To avoid prison, he offers the detectives a deal: Holmes and Poirot will go after men who went astray and he will enter their names in the lottery – they will be punished with marriage instead of jail. The partners will split the proceeds fairly. The bank robbery is successful. Sara and her friends are happy with the spoils, but the detectives are on their track. Sara manages to divert them using a cunning trick. Cue a happy ending: Miss Huck gets engaged to Mr Helgoland, Sara promises to marry Darly, and even Charly starts thinking of changing his marital status.

Bartosz Dąbrowski

AN AFFAIR WITH A FRIVOLOUS MUSE

Lottery for Husbands, or Fiancé 69 is one of the most astounding and underrated pieces in Karol Szymanowski's oeuvre, mainly because of the somewhat convoluted circumstances in which it was written and what subsequently befell the score. The composer, twenty-seven at the time, finished the operetta late in the autumn of 1909, yet decided to postpone its publication for rather unclear reasons. As a result, the piece remained almost unknown for nearly a century. Its world premiere took place in 2007 at the Kraków Opera and only rare excerpts had been recorded and released beforehand. Suffice it to say that the piano reduction had not been published until 1998 and the full score came out in print after the premiere, in 2012.

Lottery's long absence from the opera stages and concert halls was undoubtedly the reason why it was initially seen as an intriguing curiosity rather than one of Szymanowski's mainstream works. Yet, the longer you interact with this little masterpiece, the more you appreciate its beauty. Szymanowski's relationship with the genre of operetta was deeper and much more intimate than many assume when they consider this youthful work to be a marginal and somewhat embarrassing piece of mischief resulting from the artist's brief affair with the frivolous, cheery muse with which he got involved partly out of necessity and partly for popularity. It seems, however, that the genre appealed to the composer for other important reasons as well: apart from its comedic aspect, it corresponded with his fondness for mismatched or clashing aesthetics. Operetta enabled

Szymanowski to channel his love for musical parody, grotesque and pastiche, while being an ideal “theatrical machine”, to use a term popular at the time, to express the lush lyricism of this natural-born melodist.

The operetta was, therefore, not a random work written by Szymanowski due to the desperate state of his finances following one of his longest journeys abroad, but a sophisticated musical comedy and an artistic laboratory which, as we will soon see, revealed some of the most crucial traits of his personality. It was also his first successful attempt at writing a work for the stage and one that was presumably closer to the composer’s heart than *Hagith*, an unequivocally pessimistic opera draped in weighty counterpoints, monochromatically dismal and convoluted when it comes to the soundscape, which he wrote four years later, in 1913.

The fact that Szymanowski never gave the score for *Lottery* an opus number, the work long remained unpublished and was generally considered a marginal curiosity or a kind of footnote, is perhaps the reason why there were almost no attempts to study it in the context of the rest of his oeuvre. It was also long overlooked that working on the operetta had helped Szymanowski overcome his first serious creative crisis which befell him in late 1907: after the initial success connected with the concerts of the Young Polish Composers’ Publishing Co., the artist ran into difficulty while composing *Symphony No. 1 in F minor* Op. 15 and *Piano Trio* for piano, violin and cello, both of which he never finished. During this painful down-phase and composer’s block affected by voices of unkind criticism, lack of energy and conflicts within the Company, Szymanowski was looking for a way to fight his dejection, get out of the impasse, and – as Zdzisław Jachimecki pointed out – increase his visibility to a wider audience.

Szymanowski’s solution to the overpowering gloom was to make a December trip to Nervi, a seaside resort in Liguria, northwest Italy, where he eventually arrived in early February 1908, having stopped over in Vienna for three weeks to see Grzegorz Fitelberg, his friend and a central figure in the Company. While discussing their plans for the future on the banks

of the Danube, the duo – presumably impressed with the phenomenal success of Leo Fall's *Die Dollarprinzessin* and Oscar Straus's *Ein Walzertraum* came up with the idea to compose a similarly popular operetta and thus bolster their finances. An additional advantage of writing 'light' music may have been the ostensible easiness of the task and the fact that operetta back in Vienna, which was to operetta what Hollywood is to film now, the genre was a synonym of modernity, an opportunity to achieve lucrative success, and a ticket to global fame.

It is, therefore, not surprising that, dazzled by the successes of the Viennese operetta, Szymanowski got down to the business of "rising to fame" almost immediately after returning home in April 1908: already at the beginning of May, he informed Fitelberg from Lviv that he had acquired two operetta librettos. As Jachimecki mentions in his memoirs, in that short period Szymanowski befriended the Lviv operetta circles and, through the tenor Michał Prawdzic-Layman, made the acquaintance of a young comedian, Julian Maszyński, stage name Krzewiński, who soon provided him with a libretto titled *Główna wygrana* (*The Main Prize*). In the course of the two months, he also worked so intensely on the score that he managed to compose a few scenes and present them to the librettist before leaving for Tymoszkówka for the summer.

Soon after arriving in the countryside, Szymanowski's enthusiasm waned due to the lack of commitment on the part of Fitelberg who was not too keen to spend the summer working on the operetta. Finishing the operetta became even more complicated after Szymanowski returned to Warsaw from his family estate in the autumn of 1908 and, taking Fitelberg's lead, became so caught up in the social whirl that, as he later admitted, he could work only for short spells of time. In this seemingly idle period, the composer was familiarising himself with the workings of theatre and orchestra watching his friend conduct concerts. He did manage to finish the piano score and sat down to write the full score on his own. Writing to his friends in April 1909, Szymanowski ironically likened the operetta to a menace looming over him, yet remained extraordinarily persistent in his efforts to

complete the work and, despite numerous epistolary jeremiads, kept returning to it even when composing his most important piece at the time, namely *Symphony No. 2 in B-flat Major* Op. 19.

Szymanowski not only continued to work on the operetta, now known under its present-day title of *Loteria na mężów, czyli narzeczony nr 69* (*Lottery for Husbands, or Fiancé No. 69*), in parallel to writing the remarkable symphony but also owned a massive surge of energy to it. The wave of renewed enthusiasm helped him get out of the state of impasse and jump-started one of the most prolific periods in his career. Nearly a year into the project, the composer was far from neglecting his nascent operetta for the sake of the monumental *Second Symphony* and he started treating it more seriously than just a means to make money.

The finesse and subtlety of the music are proof that Szymanowski approached the work as a special kind of compositional challenge and a way to master a genre which has a rather challenging structure. Writing the operetta became a stimulus for honing his dramaturgical, namely finding musical equivalents for onstage developments, and offered the artist an opportunity to carve clear-cut musical forms and focus more attention on the development of the melodic line. It also forced the composer to tone down the contrapuntal intricacies and reduce the density of the texture, namely to remedy the shortcomings of many of his earlier compositions. It is worth adding at this point that the operetta's rather inane plot also added light-heartedness and wit to Szymanowski's musical language, prompting the artist to let his imagination run wild and take another look at some of the forms he had written earlier and treated too seriously at times.

Light and linguistically intriguing, Krzewiński's libretto helped maintain the balance between the comic and lyrical side of the work. As a result, Szymanowski could mock and poke fun to his heart's content, but also prove his talent for writing inspired melodies characterised by subtle and natural emotionality. And although it is hard to fully assess the dramatic merit of the text as the spoken dialogue connecting the scenes was lost,

based on the sung numbers, it can be said with a high degree of certainty that *Lottery* was very close in form to the Viennese operettas of the so-called “silver age”, i.e. it attempted to mix satire and humour with romance, giving prominence to the last component.

The author of the libretto knew his craft well and tried to adhere to the already codified compositional rules of the genre. It is probably not without a reason that the story is set in contemporary, if slightly mythologised, America, a land of fantastic opportunity. This was precisely the image of the New World that emerged from Leo Fall’s famous Viennese operetta *Die Dolarprinzessin*, which premiered in November 1907. (Szymanowski mentioned the composer in his correspondence at the time.)

Szymanowski had also done his homework: he approached the genre’s musical formulas as an amused clever clogs who knows his assignment by heart and can toy with it with flamboyant, subversive nonchalance. Within the 66 bars of the high-spirited overture he evoked the atmosphere of the music introductions typically heard at such famed Viennese venues at the Theater an der Wien or Raimund Theater, complete with the characteristic marching rhythms, which he additionally enriched with noticeable allusions to citrus music and his own *Concert Overture in E major* Op. 12. The piquant overture, which includes the Impresario’s monologue and the chorus of old maids, is, however, a mere appetiser for the highlight of the first act, Sara’s solo romance that takes the form of valse lente so quintessential to the operetta genre, which must have been a big challenge considering the plethora of earlier versions which limited the composer’s space for individual creativity. At the beginning of the number, Szymanowski stayed true to the ideal of flowing melody to gradually add harmonic complexity to the waltz and introduce internal voices. Sara’s lyrical and very feminine song stands in contrast with the following number – the flamboyant, lascivious duet of Helgoland’s sons, Darly and Charly, based on a syncopated caricature of the theme of “Yankee Doodle”. The brothers’ second duet is split in two by the latest craze of the time: the exuberant cakewalk performed by the Merry Widowers Club to advocate the superiority of single

life. The scene is one of the countless examples of the incorporation of various popular dances of the time into the operetta. Elsewhere in the work, Szymanowski references the extremely popular Brazilian *La Matchiche*.

The finale of Act 1 also features a juxtaposition of farcical and serious operatic elements. As we watch as panic-stricken Darly “standing at the gate of hymen” attempt to wriggle out of his marriage obligations, Szymanowski pops the balloon of his fears with an unexpected burst of choral laughter reminiscent of Gombrowicz’s subversive “buch-bach” (“wham-bang”), followed by the protagonist’s escape, another plot twist characteristic for Gombrowicz. This particularly queer moment is counterbalanced by the comical beginning of Act 2 taking place at Helgoland’s apartment. First, Szymanowski brilliantly parodies a dissonance-ridden telephone conversation, then moves on to portray a quarrel between the spoilt brothers and their determined millionaire father in the form of a dynamic quasi-tercet.

The two subsequent solos – a sentimental aria sung by Miss Huck, the old maid, and Darly’s stunning multipartite waltz that conveys the stupefying state of romantic lightheadedness he experiences – open up the way for another outburst of lyricism and erotic fantasising. The superb song’s contrapuntal intricacy brings to mind Sara’s romance from the first act. This is, however, just a foretaste of the ensuing duet of Darly and Sara, the fervent portrayal of a loving union that remains one of the most beautiful sections of the operetta. To balance that out, the following numbers use humour – sometimes coarse, as in Helgoland’s couplets, and sometimes surprisingly sophisticated, as in Charly’s excellent “Indian” ballade reminiscent.

Fortunately, the engagement scene in the finale of Act 2 restores the aura of romantic reverie, even if it is preceded by Williams’s misogynistic couplets and Charly’s desperate efforts to talk his brother out of the marriage, to which he, nevertheless, eventually consents. The ensuing third act is fully devoted to celebrating the future nuptials. Here, the problem of the missing spoken dialogue is most acutely felt. The last act seems to deliberately reuse the motifs introduced in the previous sections as if to establish them

as hits with the audience, while amplifying the impression of happiness that reaches the pinnacle in the final scene: the bewilderingly charming choral rendition of the refrain motif from Sara's romance. And this motif of naive infatuation sung while twirling across the stage turns out to be the deepest sense of *Lottery*: while revolving around love, the operetta pulls us into the whirlwind of merriment and glee as if it were infused with the wisdom of the belle époque, which seems to constantly remind us that it is good to laugh – after all, you never know if your world still exists in a week.

Bartosz Dąbrowski

is a literary scholar, member of the Institute of Polish Studies at the University of Gdańsk. He authored two books on the work of Karol Szymanowski: *Mit dionizyjski Karola Szymanowskiego* (2001) and *Szymanowski. Muzyka jako autobiografia* (2010).

Szymanowski. Muzyka jako autobiografia (2010).



photo Krzysztof Mystkowski



photo Mieczysław Wieliczko

Professor Piotr Sułkowski, PhD hab.

Music Director / Conductor

Director of the Kraków Opera, general and artistic director of the Warmia and Mazury Philharmonic in Olsztyn (2011-2022), deputy director of the Polish Radio Choir (2008-2009), music director of the Toruń Symphony Orchestra (2009-2011), guest conductor of the Signature Symphony Orchestra in Tulsa, United States (2008-2014). Member of the Artistic Council of the Sinfonia Iuventus Polish Orchestra. He gained his many years of experience in opera working at the Kraków Opera, among other venues, as well as the Wildwood Festival Opera AR in the United States, of which he was the music director. He has prepared many opera premieres as well as world premieres, for example of Karol Szymanowski's operetta *Lottery for Husbands, or Fiancé No. 69* (2007), while Britten's *The Rape of Lucretia* with him as music director was chosen the best production of the year (2004) at the Bydgoszcz Opera Festival. He toured Japan with Mozart's *Le nozze di Figaro* produced with the Warsaw Chamber Opera (2019). He was the originator and director of the Copernicus Open: Festival of Science and Arts in Frombork, the Film&Music Arena Festival of film music in Ostróda, and the originator of the musical *Pora Jeziora [Season of the Lake]* based on the legends of the Warmia and Mazury region, which came sixth on Wirtualna Polska's list of the "Golden Ten" best musicals of 2021.

He collaborates with many orchestras at home and abroad. He is also active in promoting the oeuvre of Feliks Nowowiejski; among other projects, he made the first studio recording of the oratorio *Quo vadis* with Aleksandra Kurzak, Artur Ruciński and Rafał Siwek (2016), and *The Return of the Prodigal Son* with Agnieszka Rehlis, Arnold Rutkowski and Łukasz Konieczny in the solo parts. He is a teacher at the Kraków Academy of Music and also the Bydgoszcz Academy of Music where he teaches conducting and was appointed head of the Department of Conduct-

ing in 2020. He received the title of professor in 2021. He teaches workshops for conductors in Spain. A member of Polish and international music competition committees, participant and panellist of Polish and international conferences on culture and the modern model of an orchestra. He has received many awards, including a Saint James Statuette (2012), a Gloria Artis Medal for Service to Culture (2014), a Pegasus statuette (2015), and a Silver as well as a Gold Cross of Merit (2016 and 2021, respectively).

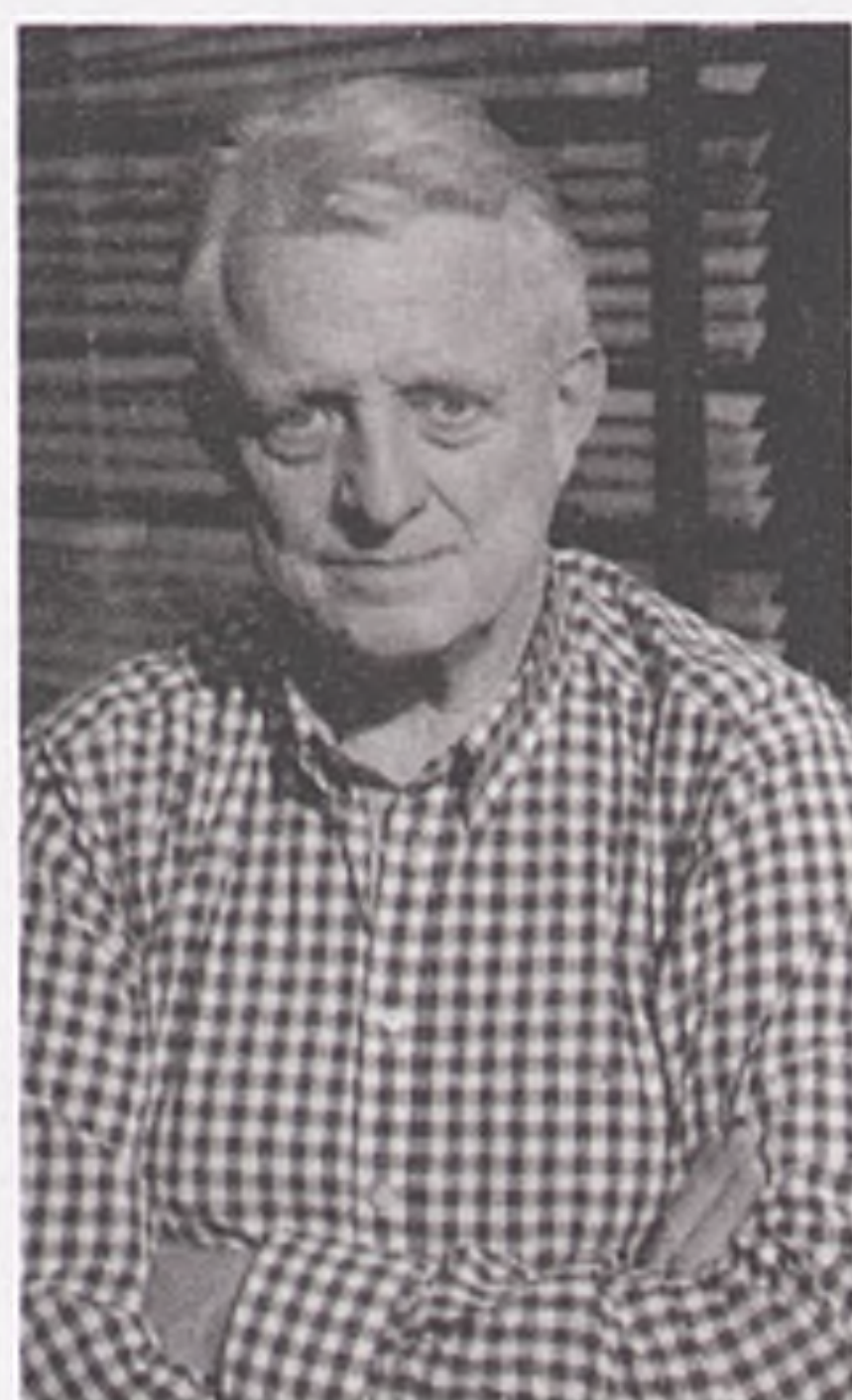


photo private archive

Marcin Sławiński

Director

A graduate of the Faculty of Acting and the Faculty of Directing at what is now the National Academy of Dramatic Art in Warsaw. For 10 years, as an actor of the National Theatre, he appeared in many famous productions directed by Adam Hanuszkiewicz, Tadeusz Minc and Konrad Swinarski as well as playing a number of roles in the Television Theatre, the Polish Radio Theatre and films, and also working in dubbing. In 1982 he directed his first play, Paul Claudel's *The Exchange* at the Mały Theatre, and since then has worked exclusively as a director. He has staged 130 productions at over 20 theatres in Poland and other countries, including the Polish premieres of hit plays such as *Run for Your Wife*, *Out of Order*, *See How They Run*, and *Shear Madness*. He directs plays at many Warsaw venues, including the Kwadrat, Komedia and Capitol theatres. Among his major projects he mentions Schisgal's *Luv*, which marked the start of his collaboration with the Kwadrat Theatre; the People's Poland, or, rather, anti-People's Poland shows *The Mandate*, *Kompot* [*Polish Heroin*], *Nagi król* [*The Naked King*] and *Pięć dni Lemuela Guliwera* [*Lemuel Gulliver's Five Days*]; "wise comedies" such as *Sexual Perversity in Chicago*, *Art*, *The Dining Room*, *Marvin's Room*, *The Cemetery Club*, *La verité*, and comedies by Wojciech Tomczyk: *Komedia romantyczna* [*Romantic Comedy*], *Zaręczyny* [*The Engagement*], and the multiple award-winning drama *Wampir* [*Vampire*] (2003) as well as the world premiere of the 2020 play *Bad Jews*, which was a success at the Reality Presented Festival in Zabrze. He has directed the operettas *The Land of*

Smiles and *Eine Nacht in Venedig*, musical comedies based on his own scripts – *Róbmy swoje* [*Let's Do Our Own Thing*] and *Co mój mąż robi w nocy* [*What My Husband Does at Night*], plays for the Television Theatre and Polish Radio, and a sitcom. He has been the artistic manager of the Kwadrat Theatre in Warsaw and the Powszechny Theatre in Łódź.

Julian Krzewiński-Maszyński

Libretto

Lyricist, novelist, Polish actor and singer (tenor). Born in 1882 in Warsaw. He studied at the Faculty of Philosophy of the Jagiellonian University. He performed at the New Theater and the Grand Theater. He was an actor of the Bagatela Theater and the Argus variety theater. He created scripts and opera libretti. In 1913, he wrote his first operetta. He created the Polish text to Johann Strauss's II waltz *By the Beautiful Blue Danube*. He was the author of the remaining libretto for the operetta *Lottery for Husbands*, or *Fiancé No. 69*. He died on March 4, 1943 in Warsaw.

Wojciech Tomczyk

Libretto

Polish playwright, screenwriter and producer, born in 1960 in Warsaw. He graduated from the Faculty of Theater Studies at the Warsaw State Film School and screenwriting at the National Film School in Łódź. Author of many theater plays (including *The Vampyre*, *Nuremberg*, *The Marshal*) and numerous scripts for films and TV series (including *The Missing*, *Officer*, *Crown Witness*, *Hitler's Aunt*, *Crusade*).



photo Bartek Barczyk

Natalia Kitamikado

Stage designer

Polish-Japanese designer of products, stage sets and costumes. After studying at the École nationale supérieure des Arts Décoratifs in Paris and the Academy of Fine Arts in Warsaw she worked with Boris Kudlička, co-designing opera productions that included Bartók's *Duke Bluebeard's Castle*, Wagner's *Tristan und Isolde*, Richard Strauss's *Salome*, Adés's *Powder Her Face* (dir. Mariusz Treliński), Richard Strauss's *Elektra* (dir. Keith Warner), and Bellini's *Norma* (dir. Tomo Sugao), staged at leading venues, including the Metropolitan Opera in New York, La Monnaie in Brussels, the Teatr Wielki – Polish National Opera, Národní divadlo in Prague, and the San Francisco Opera. Her solo debut was a production of Tennessee Williams' *Baby Doll* (dir. Barbara Wiśniewska) at the Studio Theatre in Warsaw (2015). She went on to create the stage design and costumes for productions such as Mozart's *Così fan tutte* (dir. Jerzy Stuhr) at the Kraków Opera, Vivaldi's *Bajazet* (dir. Krystian Lada) at Theater an der Wien, Shchedrin's *Lolita* (dir. Sláva Daubnerová) at the Mariinsky Theatre in Saint Petersburg, Prokofiev's *The Love for Three Oranges* (dir. Radim Vizváry) at Národní divadlo in Prague, an outdoor production of Verdi's *Nabucco* (dir. Krystian Lada) by the Wrocław Opera, Penderecki's *The Bravest Knight* (dir. Tomasz Cyz) at the Wrocław Opera. Alongside large-scale productions, she works on experimental opera and dance projects with emerging artists such as Katarzyna Głowicka and Bartosz Zysk, and with avant-garde festivals like Nuit Blanche. Together with Krystian Lada and Didzis Jaunzems, she was a winner in the prestigious Ring Award competition in 2020.



photo Karpati&Zarewicz

Izabela Chełkowska-Wolczyńska

Costume Designer

A graduate of the Higher School of Visual Arts (WSSP) in Poznań and the Academy of Fine Arts in Warsaw. She designs sets and costumes for theatre productions, feature films, television series, music events, museum and trade-fair exhibitions as well as interior fittings for government buildings and state institutions. Her most well-known works include the stage design and costumes for a production of *Tamara* (Studio Theatre, 1990, dir. Maciej Wojtyszko), which won her a scholarship to Vienna. The stage design was also presented in the form of an exhibition. She designed the Polish pavilion for the Expo in Seville and the Polish Art exposition in the Arts Pavilion. For a decade starting in 1997, she was the chief designer for the Festival of Stars in Międzyzdroje, and has been working with the Teatr Wielki – Polish National Opera since 1998. She designed the visual setting for the 15th and 16th Fryderyk Chopin Piano Competition, and has been designing the visual setting for the Moniuszko Competition for a few dozen years. She authored the decorations at the Namiestnikowski Palace for Pope Benedict XVI's visit (2006), the visual setting for the Chopin Year (2010) and the Moniuszko Year at the Teatr Wielki – Polish National Opera (2019). She has worked with many leading directors, including Laco Adamik, Henryk Bielski, Jacek Bromski, Maciej Dejczer, Waldemar Dziki, Mikołaj Grabowski, Jerzy Gruz, Janusz Kijowski, Jarosław Kilian, Stanisław Różewicz, Jerzy Satanowski, Andrzej Strzelecki, Magda Umer, Jan Wołek, Maciej Wojtyszko and Krzysztof Zanussi. Major awards she has received include the Ministry of Culture and National Heritage Prize for lifetime achievement and for her design work in the Chopin Year 2010, the prize for best stage design at the Two Theatres Festival in Sopot, and a scholarship from the Opera Foundation.



photo Janusz Kruciński

Jarosław Staniek

Choreographer

Dancer, choreographer, director. He has created choreographies for musicals including *West Side Story*, *Hair*, *Chicago*, *Grease* and *Footloose*, for theatres in Poland and elsewhere in Europe. He prepared the choreography for the pre-game ceremonies of the Euro 2012 European Football Championship. He is the author of the first Polish dance show, *Opentaniec*, and also the famed *Metropolitan* project (2010). He has worked on more than 200 theatre and musical productions, including *Rock of Ages* and *Next to Normal* for the Syrena Theatre in Warsaw, *The Crucible* for the Aleksander Sewruk Theatre in Elbląg, *Nowa Huta* at Kraków's KTO Theatre, *Faust* at the Teatr Wielki in Poznań as well as *Jesus Christ Superstar*, *Spring Awakening*, *Sister Act*, *Cats* and more for the Rozrywka Theatre in Chorzów. The latest notable production in which he has been involved is the musical *Copernicus* at the Kraków Opera.



photo Aniela Maciejowska

Katarzyna Zielonka

Choreographer

A graduate of the Secondary School of Ballet in Bytom, she has been a professional dancer since 2006, starting at the Rozrywka Theatre in Chorzów and the Gliwice Musical Theatre, and collaborating with the Polski Theatre in Bielsko-Biała on a regular basis from 2008. She has appeared in many musical, dance and theatre productions, with almost 50 shows to her credit, including *Jesus Christ Superstar*, *Hotel Nowy Świat*, *Historia Mistrza i Małgorzaty* [*The Story of the Master and Margarita*], *Ballady-na*, *Zorba*, and *Frankenstein* at Warsaw's Syrena Theatre. She has composed choreographies for many theatre productions. She has been collaborating with Jarosław Staniek for several years as a permanent assistant and dancer. Together they have created many prize-winning shows that are also appreciated by audiences, including *Jesus Christ Superstar*, *West Side Story*, *Sześć*

wcieleń Jana Piszczyka [*Six Incarnations of Jan Piszczyk*] (Golden Mask award for show of the year), *Die Csárdásfürstin*, *Man of La Mancha*, and *Frankenstein*. Their projects at the Podlasie Opera and Philharmonic include *Die Fledermaus* by J. Strauss (dir. Andrzej Bubień), *La bohème* by Puccini (dir. Maria Sartova), *Doctor Zhivago* by Lucy Simon (dir. Jakub Szydłowski), and *Der Zigeunerbaron* by J. Strauss (dir. Maria Sartova). They also created the choreography for the musical *Calling – the Pope* at the Andrej Bagar Theatre in Nitra, Slovakia, and for Webber's *Cats* at the Rozrywka Theatre.



photo Izabela Bajda

Miłosz Korpól

Resident Conductor / Assistant Music Director

Current fifth-year student specializing in Orchestral and Opera Conducting at the Karol Szymanowski Academy of Music in Katowice, studying under the guidance of Professor Szymon Bywalec. In 2022 completed a Master's Degree in Law, with a focus on Copyright Law. Notably, he has been awarded scholarships from the Rector of the Academy of Music in Katowice on two separate occasions for outstanding academic performance. In the 2023/2024 season holds the position of resident conductor at the Krakow Opera as part of the National Institute of Music and Dance program. Additionally, he serves as an assistant conductor with the Universitätsorchester in Dresden, and since 2022 he is a guest conductor at the Teatr Rozrywki in Chorzów. Despite still being in the early stages of his career, he has already had the opportunity to collaborate with multiple esteemed ensembles, such as Polish National Radio Symphony Orchestra in Katowice, Silesian Philharmonic Symphony Orchestra, Universitätsorchester Dresden, NUSO "Slobozhansky" from Kharkiv, Symphony Orchestra of the Zielona Góra Philharmonic, Silesian Chamber Orchestra, NOSPR Academy Orchestra, Karol Szymanowski Academic Symphony Orchestra in Katowice, and the Deutsch-Polnisches Jugendorchester Frankfurt (Oder). He has gained experience by participating in numerous courses under the guidance of renowned maestros such as Massimiliano Caldi,

Tomasz Bugaj, Tomasz Tokarczyk, Zbigniew Graca, and Jerzy Salwarowski. In early 2023 he had the honor of earning a place in the prestigious masterclasses led by Marin Alsop at NOSPR. Moreover, he actively engages in conferences and scientific sessions and maintains a regular collaboration with the NOSPR in Katowice, where he contributes as a speaker.



photo Edyta Dufaj

Ada Bystrzycka

Lighting designer

A graduate of the Faculty of Sculpture at the Kraków Academy of Fine Arts, she is the author of the Jazz Juniors and Skrzydlaty Teatr ("Winged Theatre") competition statuettes. A lighting producer and designer who moves freely between genres, from concepts for early music and conventional lighting, through opera, jazz and folk, to contemporary chamber music and innovative lighting and video techniques. She produces lighting for rehearsed and staged readings, stage performances and improvised events. She values opportunities to establish deep contact with artists who are creative within a variety of trends and to seek a common language for visual arts and music. She has affiliations with the Misteria Paschalia, Sacrum Profanum, Kromer Biecz, Musica Divina, Jazz Juniors, Opera Rara, Sleeplessness, Rezonanse and Crossroads festivals, the Power of Love concert cycle and many other projects. Among other organisations, she has worked with the Kraków Festival Office, the Wieniawski Society, Capella Cracoviensis, Sinfonietta Cracovia, the inCanto Foundation, Polish Radio, the Krzysztof Penderecki European Centre for Music, Ilona Szczepańska's Song Studio, the Beethoven Academy Orchestra, and the Kraków Academy of Music. For the Sokół Małopolska Culture Centre, she taught workshops for schoolteachers on the technical aspects of theatre; she is an active fan of theatres involving children with disabilities. Her most recent theatrical project is *The Threepenny Opera* at the Sary Theatre. She works for the Multiscena company on a permanent basis.



photo Adrianna Dobosz

Janusz Wierzgacz

Chorus Master

A choral conducting graduate of the Kraków Academy of Music, he has headed the Kraków Opera Chorus since 2020, and has been the artistic director of the Passionart Choir and Symphony Orchestra since 2013. He is also the current conductor of the Górecki Chamber Choir. As a conductor he has been affiliated with the Jagiellonian University's Camerata Jagellonica Academic Choir and Female Academic Choir since 2010, and with the Kraków Academic Choir of the Jagiellonian University since 2017. He was an artist with the Polish Radio Choir in Kraków in 2009-2012, and the conductor of the Kraków Male Choir of the Pontifical University of John Paul II in 2013-2017. He has worked with many composers, choirs and orchestras, including Jan A. P. Kaczmarek, Krzesimir Dębski, Bartosz Chajdecki, Jan Kanty Pawluśkiewicz, Andrzej Zarycki, Maciej Małecki, Adam Sztaba, the Kraków Philharmonic Chorus and Orchestra, the Podkarpackie Philharmonic Orchestra, and the Płock Symphony Orchestra. He has also written film, choral, orchestral and popular music, for projects that include the show *Święty [The Saint]* by Michał Zabłocki (co-author), the film *Polska szuka bohaterów [Poland Seeks Heroes]*, and shows marking Cursed Soldiers National Remembrance Day. In 2016 he was one of the conductors and arrangers of the central events during World Youth Day in Kraków.



photo Łukasz Łuszczek

Jędrzej Rusin

Sound Effects

He graduated in sound engineering and vibroacoustics in Kraków. His field is sound engineering and design, from generating, composing, recording, all the way to producing. He has many commercial as well as artistic projects to his credit, and innumerable concerts, shows, and opera recordings. He has released three LP records as well as working on concerts, performance art shows, installations, and projects for museums and

galleries. As the chief sound engineer of the Kraków Opera, he also works as a sound director. He has collaborated with leading Polish and international conductors and directors of opera productions. His works have been showcased, for example, in Vienna – Museum of Modern Art; Berlin – AVIT Licence to Screen festival; Yokohama – Red Brick Warehouse Gallery; Rome – LPM festival; Warsaw – Free Form Festival, Zachęta Gallery; Wrocław – WRO Media Art Biennale; Gdańsk – Narracje Festival; Kraków – Kraków Theatrical Reminiscences, Bunkier Sztuki. He has been teaching sound design at the Kraków Academy of Fine Arts since 2022.



QR code for the libretto of the operetta
Lottery for Husbands, or Fiancé No. 69



Karol Szymanowski

LOTTERY FOR HUSBANDS

OR FIANCE № 69

ISBN 978-83-952746-4-0



9 788395 274640